

wroclaw.pl

Polska mistrzem!

Biało-czerwoni wygrali żużlowy Drużynowy Puchar Świata. A bohaterem został Maciej Janowski ze Sparty Wrocław.

str. 19

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 29 (142), 2-8.08.2023

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

str. 10-11

Zrelaksuj się pod chmurką

Działkowcu, zabierz komarowi alkowę

Niezarybione oczko wodne, wiadro, opona, a nawet butelka – to miejsca, w których po deszczu stoi woda, a komarzyce składają tam jaja.

str. 4

Pięć rzek już nie jest tak straszne miastu

Dlaczego przebudowa Ślężoujścia jest ważna we Wrocławskim Węźle Wodnym? – pytamy Annę Wołoszyn z Centrum Zarządzania Kryzysowego.

str. 9

300 злотих на збори до школи

Набір заявок вже почався.. Свої електронні заявки можуть подавати також іноземці, які проживають в Польщі та мають PESEL.

c. 18

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

Szanowni Państwo,

Wrocław przyniósł szczęście polskim żużlowcom, którzy w minioną sobotę na Stadionie Olimpijskim zdobyli drużynowe mistrzostwo świata. Dziękuję wszystkim obecnym za doping – pobiliśmy rekordy naszego stadionu. I... proszę o więcej, Sparta Wrocław idzie po mistrzostwo Polski, a wiemy dobrze, jak ważny jest doping dla naszej drużyny. No i wspólna radość po zwycięstwie, które buduje piękne wspomnienia, ale też historię klubu i naszego miasta.

Sierpień to w ogóle miesiąc szczególnego pamiętania o historii. Godzina „W”, którą rokrocznie wspominamy w ów pierwszy dzień miesiąca, przypomina nam o poświęceniu, cenie wolności, odwadze... przede wszystkim jednak przypomina nam o ludziach,

tych, którzy odeszli w tamtych dniach, ale także tych, którzy odchodzą współcześnie. Świadcach historii, ale także wychowawcach kolejnych pokoleń. W przypadku naszego miasta także o tych, którzy odbudowywali je z wojennych zniszczeń, tworząc dla siebie nowy dom, często uciekając przed prześladowaniami stalinowskich służb bezpieczeństwa. Tak się złożyło, że wrocławskim miejscem pamięci o powstaniu jest pomnik rotmistrza Witolda Pileckiego. Nie me świadectwo odwagi wielkiego człowieka i smutna pamiątka cierpień bohaterów, które trwały jeszcze długo po zakończeniu drugiej wojny światowej.

Sierpień jednak to także miesiąc, który, niejako klamrą, zamykamy wspomnieniem wielkiego zwycięstwa. Oto bowiem kończy go rocznica strajków, zwieńczonych porozumieniami sierpniowymi.

Walka o wolność z roku 1944 pociągnęła za sobą walkę o niezależność. Z wdzięcznością myślę dzisiaj o poświęceniu i odwadze wszystkich, którzy tę walkę podjęli. To dzięki nim cieszymy się dzisiaj Polską w Unii Europejskiej, samorządnością, wszystkimi tymi wartościami, które pozwalają nam budować nasze miasto i nasz kraj, jednocześnie pomagając innym w potrzebie. Myślę, że to nasze największe zobowiązanie wobec tych, którzy za Polskę i jej obywateli oddali swoje życie i zdrowie.

Cześć ich pamięci!

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

						
CZW. 3.08	PT. 4.08	SOB. 5.08	ND. 6.08	PN. 7.08	WT. 8.08	ŚR. 9.08
25°C	25°C	20°C	23°C	22°C	23°C	22°C

MUCHOBORY ŚWIĘTOWAŁY POŁĄCZENIE NA PIKNIKU PRZYKŁADKOWYM

20 ton stali, 25 m sześć. betonu, 4 mln zł – tak w liczbach można opisać 30-metrową kładkę pieszo-rowerową nad Ślężą, dofinansowaną z programu Polski Ład. – Usprawni komunikację pomiędzy osiedlami: Muchobór Mały i Muchobór Wielki i umożliwi dostęp do terenów rekreacyjnych nad rzeką i do ogródków działkowych – uważa Bartłomiej Tylkowski, przewodniczący zarządu Rady Osiedla Muchobór Wielki. – A w przyszłości połączy też planowane drogi rowerowe z już istniejącymi, tworząc nowy korytarz – dodaje. Nową kładkę można było zobaczyć podczas pikniku, zorganizowanego na boisku SP 28 przy ul. Greckiej przez Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego, RO Muchobór Mały i Muchobór Wielki oraz Wrocławskie Centrum Zdrowia wraz z partnerami. Dzieci skakały na dmuchańcach, celowały do tarcz, rzucały piłką do celu i zdobywały nagrody w grze terenowej.

Tramwaj wodny we Wrocławiu? No nie.

Wolno, drogo, bez dużego zainteresowania mieszkańców. Takie są wyniki symulacji firmy, która na zlecenie UMW wykonała analizę kosztów i korzyści wprowadzenia tramwaju wodnego. Ale Wrocław nie rezygnuje z wykorzystania potencjału rzek.

Bartosz Chocholowski

Z tramwajów i autobusów rocznie korzysta ponad 2 mln pasażerów. Z tramwaju wodnego (koszt: 120 mln zł) korzystałby niemal wyłącznie turyści, od czasu do czasu wrocławianie w celach rekreacyjnych. To zbyt mało potencjalnych pasażerów, aby wypełnić statki. Pływałyby niemal puste.

Samochód szybszy i już

Celem funkcjonowania komunikacji miejskiej jest zapewnienie mieszkańcom transportu, alternatywy do przemieszczania się samochodem, a tramwaj wodny tego celu by nie spełniał. Sprawna komunikacja miejska jest (poza rowerami i ruchem pieszym) najbardziej ekologicznym środkiem transportu, przyczynia się do zmniejszania emisji CO₂. Zdaniem ekspertów przygotowujących analizę, tramwaj wodny nie skłoni nikogo do rezygnacji z podróży autem.

Pływanie po Odrze jest powolne. Obowiązują tu ograniczenia prędkości: na terenie miasta 15 km/h, a poza nim 30 km/h. Jednak największym spowalniaczem są śluzy. Przekroczenie jednej zajmuje nawet 15 minut. Dlatego średnia prędkość w mieście takiego tramwaju to 5,2 km/h. Cumowanie przy przystankach również jest czasochłonne. Trzeba

Parada jednostek pływających na Odrze z okazji Dnia Marynarza Rzecznego, Wrocław, lipiec 2023

dobić do pomostu, założyć cumy, wypuścić i wpuścić pasażerów, odcumować i odbić od pomostu – średnio ok. 5–7 minut na „przystanek”. Szynowy tramwaj porusza się ze średnią prędkością 17,8 km/h, w co wliczone są postoje na przystankach i sygnalizacji świetlnej.

Taksówka zamiast tramwaju?

Nie oznacza to jednak, że Wrocław rezygnuje z wykorzystania

potencjału rzek. Na razie możliwe są dwa scenariusze.

Pierwszy polega na zintensyfikowaniu żeglugi dla celów turystycznych. Przykłady innych miast pokazują, że i tak korzystają z nich głównie turyści. Skomunikowanie atrakcyjnych do zwiedzenia miejsc statkami mogłoby budzić zainteresowanie i zapewnić frekwencję. Drugą opcją do rozważenia są wodne taksówki – transport na życze-

nie. Małe jednostki, zabierające od kilku do kilkunastu osób, zabierałyby chętnych z określonego miejsca i bez cumowania do mijanych przystanków dopływały bezpośrednio do punktu docelowego. Miałoby to działać na bazie aplikacji. Już na etapie zamawiania podróży wiedziałby, ile zapłaci za kurs i jak długo on potrwa.

➤ **Wiecej wniosków z raportu:** wroc.city/tramwaj-wodny

WPT pomogło 630 przedsiębiorcom

60 wydarzeń, w tym 14 webinarów i 46 konsultacji z ekspertami, w czym udział wzięło 800 osób, a w tym 630 przedsiębiorców. Taki jest bilans półrocza Strefy Informacji Biznesowej Wrocławskiego Parku Technologicznego. Każdy przedsiębiorca może tam – bezpłatnie – skorzystać z porad ekspertów i szkoleń. Aktualna informacja: www.technologypark.pl/strefainformacjibiznesowej

Wystartowała II tura rekrutacji do szkół ponadpodstawowych

Do wyboru jest 2,7 tys. wolnych miejsc. W rekrutacji podstawowej (I etap) do szkół prowadzonych przez UMW zakwalifikowało się 10,6 tys., a nie zakwalifikowało – 1,1 tys. uczniów. II etap rekrutacji jest dla nich. Do 3.08 powinni wygenerować wnioski, uzupełnić go i podpisać Profilem Zaufanym. 9.08 Przyjęci uczniowie (listy 9.08) w terminie 10–17.08 powinni złożyć oryginały dokumentów. W tym roku we wrocławskich szkołach ponadpodstawowych przygotowano 12 tys. miejsc. Wrocławskie podstawówki ukończyło 7,5 tys. ósmoklasistów. Wykaz wolnych miejsc: rekrutacje.edu.wroclaw.pl

Restauracje postawią na smaki regionu

Unia Europejska

Podczas spotkania restauratorzy degustowali regionalne produkty

Regionalni producenci najlepszych serów, wędlin, kiszonek, lokalne piekarnie, dolnośląskie winnice spotkali się z wrocławskimi restauratorami pod hasłem „Od pola na wrocławski stół”.

Paulina Falkiewicz

Spotkanie 25 regionalnych producentów z 10 wrocławskimi restauratorami zorganizowało Biuro Rozwoju Gospodarczego UMW. I to dzięki BRG świeże produkty. – Żywność staje się naszym strategicznym zasobem – coraz ważniejszym, ponieważ drożeje, a to podstawa odporności miasta, nasze zdrowie i bezpieczeństwo – zauważa Małgorzata Golak, dyrektor BRG. Projekt obejmuje 6 działań, w tym przygotowanie przewodnika kulinarnego – kom-

pendium wiedzy o produktach regionalnych i wrocławskiej gastronomii w formie bezpłatnego e-booka. Będzie też weekend kulinarny pod hasłem „Jem lokalnie” – wtedy wrocławskie restauracje zaoferują gościom menu festiwalowe z wykorzystaniem produktów regionalnych.

Inicjatywa jest współfinansowana z programu KSOW z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach PROW na lata 2014–2020.

Zajęc-Ossowska nową dyrektorką zoo

Nową dyrektorką generalną ZOO Wrocław, odpowiedzialną za nadzór nad hodowlą i programami ochrony zwierząt, została **Marta Zajęc-Ossowska**, absolwentka zootechniki na Uniwersytecie Przyrodniczym, doktorantka Uniwersytetu Ekonomicznego. Spośród kandydatów wyłoniła ją międzynarodowa komisja ekspertów z Polski, Niemiec i Czech.

Działkowiczu, od ciebie zależy liczebność komarów

Masz ogród działkowy albo jesteś właścicielem domu jednorodzinnego? Sprawdź, czy masz niezarybione oczka wodne lub brudny basen i ogranicz liczbę komarów we Wrocławiu. W ramach kampanii „Komar nie siada” przypominamy, jak radzić sobie z tymi insektami i jakie są działania miasta dotyczące odkomarzania.

Bartosz Moch

Specyficzny klimat Wrocławia, który wynika z położenia geograficznego i ukształtowania terenu, ale i przepływające przez miasto rzeki to idealne warunki dla komarów. Na szczęście obecnie opady nie są zbyt wielkie i szybko odparowują, skutecznie hamując ich rozprzestrzenianie się.

Inaczej to wygląda w miejscach, w których znajdują się zbiorniki ze stojącą wodą – pojemniki, beczki oraz stare opony, gdzie gromadzi się deszczówka, baseny, oczka wodne bez rybek lub bez zainstalowanych filtrów. Dlatego w okolicy Rodzinnych Ogrodów Działkowych (ROD) oraz przy domach jednorodzinnych można zauważyć więcej komarów.

Komar nie siada

Od ponad 20 lat istnieje Wrocławski Program Kontroli Liczebności Komarów. Prowadzi go Wydział Środowiska Urzędu Miejskiego Wrocławia. Na podstawie jego raportów wyznaczane są miejsca, które wymagają przeprowadzenia oprysków. Głównym założeniem jest kontrolowane ograniczenie komarów, a nie ich eliminacja. – Wrocław jest jedynym miastem

Aby ograniczyć powstawanie kolejnych pokoleń komarów, wystarczy stosować kilka prostych zasad

w Polsce, które ma stały, wieloletni program ograniczania populacji komarów z wypracowanym schematem działań. Wiele miast i mniejszych gmin, doceniając nasze działania, korzysta z porad Wydziału Środowiska Urzędu Miejskiego Wrocławia, dotyczących ograniczania liczebności populacji komarów nadmiernie rozwijają-

cych się na ich terenach – podkreśla Małgorzata Demianowicz, dyrektor Wydziału Środowiska UMW.

Do tej pory preparatem biologicznym i chemicznym wykonano z samolotu opryski na powierzchni 250 ha Wrocławia, a metodą naziemną na 4,9 ha. Co ważne, ze względów bezpieczeństwa

nie prowadzi się odkomarzania w okolicy ROD, osiedli czy domów jednorodzinnych.

Co możesz zrobić?

Niestety, często to sami mieszkańcy są hodowcami kolejnych pokoleń komarów. Jak więc ograniczyć ich powstawanie?

- Pojemniki, w których zbierasz deszczówkę, zabezpiecz w sposób umożliwiający jej gromadzenie, np. moskitierą lub wymieniaj w nich wodę dwa razy w tygodniu, wykorzystując ją do podlewania roślin;
- Wodę w pojemnikach gospodarczego wymieniaj systematycznie co 3–4 dni, zwłaszcza w miesiącach letnich;
- Usuń niepotrzebne pojemniki, w których może gromadzić się deszczówka, np. butelki, puszki, słoiki, zabawki. Pozbądź się starych opon (woda w jednej oponie może być miejscem wylęgu nawet 10 tys. komarów);
- Systematycznie czyść rynny z liści i gruzu, aby woda mogła swobodnie przepływać;
- Czyść basen, zamontuj filtry, a gdy nie będzie już potrzebny, opróżnij go i zabezpiecz;
- Zarybiaj ozdobne oczka wodne i stawy drobnymi rybkami, które będą zjadały pojawiające się larwy;
- W oczkach wodnych, jeśli nie ma ryb, zamontuj urządzenia, które będą utrzymywały stałą cyrkulację wody;
- Jesienią i wiosną usuwaj samice, które znalazły schronienie np. na strychu czy w piwnicy.

Masz czas? To z Fundacją Śląska w piłkę grasz!

Młodzi adepci futbolu mogą wziąć udział w zajęciach pod okiem trenera

Wasze ulubione zajęcia z piłki nożnej wracają ze zdwojoną siłą! Bezpłatne treningi organizowane przez Fundację Śląska Wrocław to aż 10 okazji do wspólnego grania w piłkę w czterech lokalizacjach.

Bartosz Moch

Od 1 sierpnia na terenie Dolnego Śląska na młodych adeptów futbolu czekają trenerzy, boiska i sprzęt sportowy. Pamiętaj! Nie musisz mieć drużyny. To proste – masz czas? To wpadasz i grasz. Warto się spieszyć, ponieważ liczba miejsc na treningi jest ograniczona. Co ważne, do gry Fundacja zachęca także dziewczyny. Zajęcia są otwarte i przyjazne dla każdego. W każdym miejscu zorganizowanych zostanie 10 treningów (dwa w tygodniu). W programie: zajęcia piłkarskie prowadzone przez trenera, propozycje ćwiczeń rozgrzewkowych i wzmacniających kondycję, mecze, medale i dyplomy na koniec programu.

Wrocław – Biskupin – Sępólno

Gdzie gramy? Boisko SP 66 ul. Dembowskiego 39. Kiedy? Każdy wtorek i czwartek przez cały sierpień (od 2 do 31.08). Godziny: grupa młodsza: 16–17.30, grupa starsza: 17.30–19.

Wrocław – Psie Pole

Gdzie gramy? Orlik przy SP 10 ul. Inflancka 13. Kiedy? Każda środa i piątek przez cały sierpień (od 1.08 do 1.09). Godziny: grupa młodsza (7–11 lat): 17–18.30, grupa starsza (12–16 lat): 18.30–20.

Zapisy: napisz na adres: csr@slaskwroclaw.pl i podaj, ile masz lat, a dostaniesz wiadomość z po-

twierdzeniem. W tytule napisz, do której lokalizacji chcesz się zapisać. Do udziału w zajęciach wymagana jest zgoda rodzica/opiekuna. Dowiesz się o tym więcej na swoich pierwszych zajęciach oraz w mejlowej wiadomości zwrotnej. Zajęcia organizowane są również w Brzegu i Żmigrodzie.

– Przypominamy, że nasze zajęcia nie są naborami do Akademii Śląska Wrocław. Na każdy trening należy zabrać ze sobą wodę, obuwie sportowe (nie gramy w kółkach) i dobry humor. Do zobaczenia na boisku – mówi Patrycja Wojciechowska z Fundacji Śląska Wrocław.

➤ Więcej na wroc.city/ZajeciaPilkarskie

Warto konsultować, bo z tego są... ładne podwórka

Konsultacje społeczne to nie strata czasu. Stratą jest na nich nie być! Zobaczcie efekt – na przykładzie podwórka u zbiegu Pszennej i Jęczmiennej na Przedmieściu Świdnickim.

Maciej Wołodko

Trampoliny dla młodszych

Wiosną bieżącego roku podwórko przeszło ciekawą metamorfozę. Wiele z zastosowanych rozwiązań wypracowano dzięki opiniom mieszkanki i mieszkańców, zgłoszonym w trakcie konsultacji. Inicjatorem przeprowadzenia konsultacji był Zarząd Zasobu Komunalnego.

W miejscu klepiska z piaskownicą pojawił się plac zabaw z prawdziwego zdarzenia. Z trampolinami do skakania, zjeżdżalnią, ruchomym mostkiem, piramidą linową i huśtawkami. Tych ostatnich dzieci mają do dyspozycji aż pięć.

Stolik do szachów i siłownia

Od strony ul. Jęczmiennej miłośnicy gry w szachy mogą wygodnie rozsiąść się przy dużym stole do gry w szachy. Ławki wzdłuż ścieżki otoczone zostały zielenią ze skrzyniami z trejsem dla pszczoły.

Na podwórku nie zabrakło także strefy dla nieco starszych użytkowników – z siłownią plenerową z trzema urządzeniami do ćwiczeń i stołem do gry w tenisa stołowego. Pojawiła się na

Wnętrze podwórzowe u styku ul. Pszennej/Jęczmienna po metamorfozie

Małe rzeczy też są ważne

Czy warto poświęcać swój czas na konsultowanie postawienia ławki albo huśtawki? Według Krzysztofa Zientala cenne są wszelkie uwagi: większe i mniejsze. – Nie tylko przemyślane opinie uczestniczących w konsultacjach mają wpływ na sprawy miasta. Także te drobne z pozoru propozycje, jak postawienie ławki w konkretnym miejscu czy zorganizowanie pojemnika na zabawki przy placu

zabaw, to często z perspektywy osób korzystających z miejskiej przestrzeni, kluczowe elementy, które dają im poczucie współdecydowania o fragmencie naszego miasta. Te małe zmiany projektowe przynoszą potem poczucie sprawczości, podmiotowości, a nawet bycia we wspólnocie, jaką jest społeczność lokalna – zaznacza urzędnik.

➤ **Trwające konsultacje:**
www.wroclaw.pl/konsultacje

Było klepisko z piaskownicą...

W czerwcu bieżącego roku podwórko przy ul. Pszennej znalazło się nawet wśród nominowanych w ogólnopolskim konkursie „Modernizacja Roku – Budowa XXI w.”.

Jakie zmiany udało się na nim wprowadzić?

Rośnie nowy park kieszonkowy przy Kunickiego

Wiklinowy tunel z piaskową ścieżką i przestrzeń rekreacyjna pod drzewem. Przy ul. Kunickiego na wrocławskim Muchoborze Wielkim park kieszonkowy zaczyna przybierać swój zaplanowany wygląd. A jeszcze do niedawna był tam dziki i niezagospodarowany teren. Teraz projekt wchodzi w kolejną fazę.

Bartosz Moch

– Zaprojektowaliśmy przestrzeń rekreacyjną z równoczesnym wykorzystaniem naturalnych walorów tego miejsca. Główny ciąg pieszy ma połączyć ul. Kunickiego z powstającym placem zabaw od strony ul. Karpackiej. Pracujemy także nad oświetleniem. Mała architektura na koniec – wylicza Marek Szempliński z Zarządu Zieleni Miejskiej we Wrocławiu.

Z tej ostatniej już pojawiają się albo wkrótce pojawią ławki, leżaki, stojaki rowerowe, stoły, tablice informacyjne, kosze na śmieci i uzupełnienia istniejącej zieleni.

Pierwszy etap parku kieszonkowego przy ul. Kunickiego na Muchoborze zostanie zakończony jeszcze w tym roku. Spora część projektu to Wrocławski Budżet Obywatelski 2022. W kolejnych latach Urząd Miejski Wrocławia ma w planie następny etap, w którym przewidziano rozbudowę części spacerowej na istniejącej skarpie, tak by domknąć pętlę ścieżek. Całość ma mieć bardzo naturalistyczny charakter – podobnie jak w przypadku Swojczyckiego Parku Czarna Woda. Na projekt Park przy ul. Kunickiego na Muchoborze Wielkim [WBO 2022] zgłosiło 4054 osoby. Szacunkowy koszt tej inwestycji to 1 mln zł.

Przebieg rekreacyjny specjalnie została utworzona w pobliżu drzewa, by dawało odpoczywającym cień

Rozkopane Piłsudskiego/Świdnicka: 9 objazdów

Od 29.07 torowcy wymieniają krzyżówkę torów u zbiegu ulic Piłsudskiego i Świdnickiej. Następnie wymieniają rozjazdy, którymi tramwaje jadące od strony ul. Powstańców Śl. skręcają w Piłsudskiego w kierunku dworca. Poza wymianą, tory zostaną od siebie oddalone tak, aby pojazdy mogły się mijać na łuku.

Bartosz Chochołowski

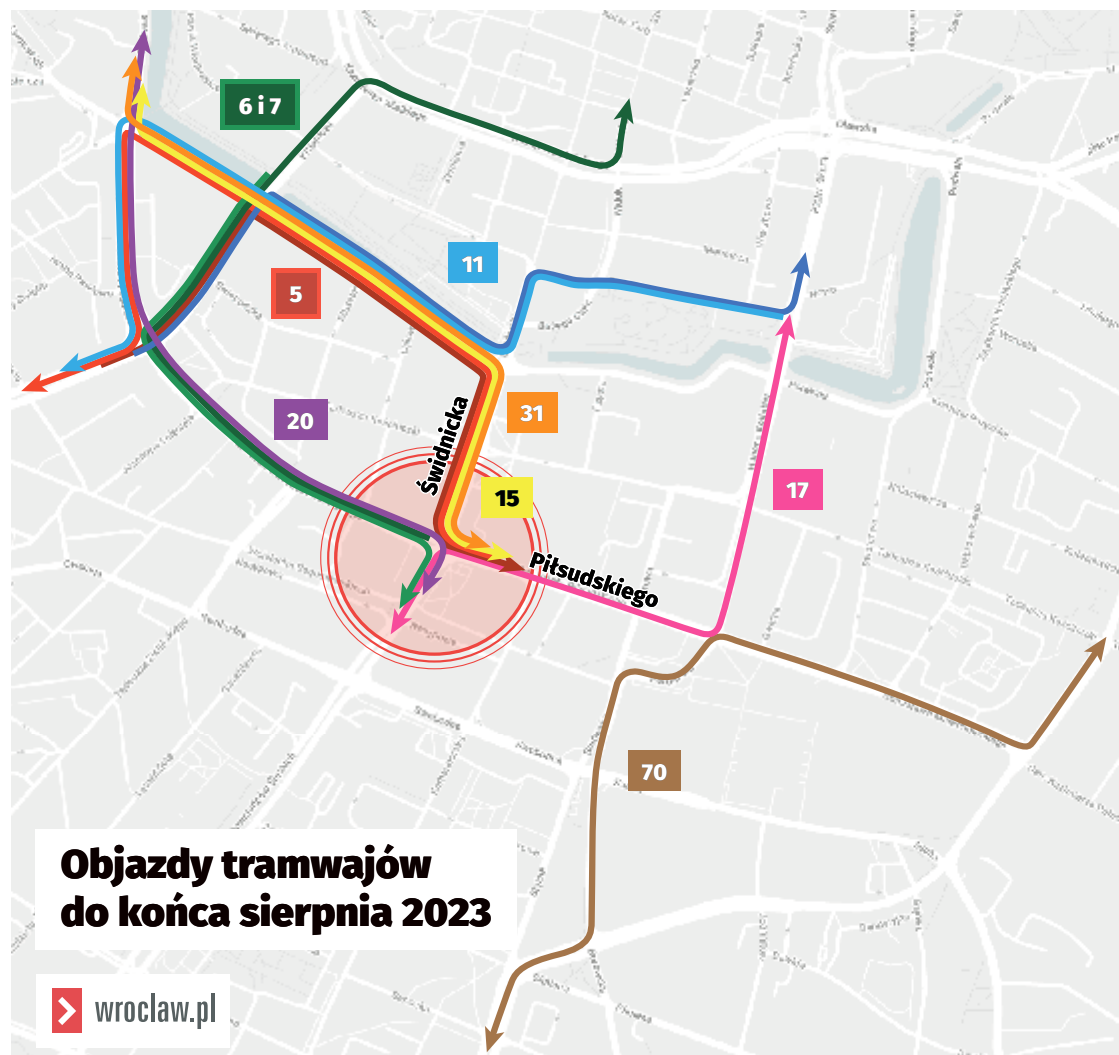
W I etapie (do końca sierpnia) tramwaje nie jeżdżą przez skrzyżowanie ul. Piłsudskiego i Świdnickiej. Drugi etap spowoduje inne objazdy, o których poinformujemy.

Inaczej do końca sierpnia

■ **Linia nr 5.** Z Księży Małego w kierunku Oporowa kursuje objazdem od ul. Piłsudskiego przez Świdnicką, Podwale i pl. Orłąt Lwowskich do pl. Legionów; w kierunku przeciwnym – od pl. Legionów przez ul. Sądową, Podwale, Świdnicką do Piłsudskiego i dalej przez Dworzec Główny i ul. Kołłątaja do Księży Małego.

■ **Linie 6 i 7.** Z pętli Kromera do pętli Krzyki jadą objazdem od ul. Krupniczej przez ul. Sądową, pl. Legionów, ul. Piłsudskiego do ul. Świdnickiej. W kierunku przeciwnym, tramwaje jadą od ul. Świdnickiej przez ul. Piłsudskiego, pl. Legionów, ul. Sądową, Krupniczą i Kazimierza Wielkiego do ul. Szewskiej.

■ **Linia nr 11:** Z pętli Kowale do pętli przy cmentarzu Grabiszyńskim kursuje od ul. Skargi przez ul. Teatralną, pl. Teatralny, Świdnicką, Podwalem i pl.

Objazdy tramwajów do końca sierpnia 2023

wroclaw.pl

Orłąt Lwowskich. W kierunku przeciwnym, tramwaj jedzie od pl. Legionów przez ul. Sądową,

Podwalem, Świdnicką, pl. Teatralnym i ul. Teatralną do ul. Skargi. Dodatkowo tramwaje linii

11 wróciły na swoją trasę w obu kierunkach przez most Piaskowy i mosty Młyńskie.

■ **Linia nr 15.** W obu kierunkach jedzie objazdem od pl. Orłąt Lw. przez Podwale i Świdnicką do ul. Piłsudskiego.

■ **Linia nr 17.** W obu kierunkach jedzie objazdem od ul. Świdnickiej przez ul. Piłsudskiego i Kołłątaja do ul. Skargi. Dodatkowo tramwaje linii 17 wróciły na swoją trasę w obu kierunkach przez most Piaskowy i mosty Młyńskie.

■ **Linia nr 20.** W obu kierunkach jedzie objazdem od ul. Świdnickiej przez ul. Piłsudskiego, pl. Legionów do pl. Orłąt Lwowskich.

■ **Linia nr 31.** W obu kierunkach jedzie objazdem od pl. Orłąt Lw. przez Podwale i ul. Świdnicką do ul. Piłsudskiego.

■ **Linia 70.** Od ul. Piłsudskiego jedzie przez ul. Peronową, Borowską i Ślęzną do parku Południowego i kursuje w relacji Dworzec Nadodrże-park Południowy-Dworzec Nadodrże.

II etap zacznie się za 5 tygodni i potrwa do 29.09. Koszt obu w ramach TORYwulacji – programu poprawy stanu wrocławskich torowisk – to 4,1 mln zł.

Roboty na Nowym Dworze – autobusy jeżdżą inaczej

Od niedzieli (6 sierpnia) zaczną się ostatnie już roboty na ulicy Rogowskiej i pętli Nowy Dwór. To końcówka budowy Trasy Autobusowo-Tramwajowej na Nowy Dwór. Prace potrwać około czterech tygodni. Wymusi to zmiany dla 9 linii autobusowych o następujących numerach: 109, 124, 126, 134, 142, 148, 149, 246 i 249.

Bartosz Chochołowski

■ **Autobusy linii 109 i 148** będą zatrzymywały się na nowych przystankach autobusowo-tramwajowych przy Strzegomskiej (przystanek „Nowodworska” i „Nowy Dwór”).

■ **Linie 124 i 134** będą zatrzymywały się na nowych przystankach Trasy Autobusowo-Tramwajowej przy ul. Strzegomskiej (przystanek „Nowodworska”, „Nowy Dwór” i „Rogowska”). Będą kursowały przez ul. Strzegomską i Rogowską, a od skrzyżowania ulicy Rogowskiej i Zemskiej pojadą objazdem przez ulicę Zemską do przystanku końcowego „Nowy Dwór (pętla)” przed skrzyżowaniem z ulicą Żer-

nicką. Dodatkowo zatrzymają się na przystanku tymczasowym przy ul. Zemskiej.

W kierunku Księży Wielkiego autobusy będą odjeżdżały z przystanku „Nowy Dwór (pętla)” przy Zemskiej i pojadą przez Żernicką, Chociebuską, Rogowską, Zemską i Rogowską do Strzegomskiej.

■ **Autobusy linii 126 i kursy nocne linii 246** będą zatrzymywały się na nowych przystankach Trasy Autobusowo-Tramwajowej przy wybudowanym nowym torowisku przy ulicy Strzegomskiej (przystanek „Nowodworska” i „Nowy Dwór”). **142** będzie zatrzymywać się na nowych przystankach autobusowo-tramwajowych przy

ulicy Strzegomskiej (przystanek „Nowodworska”, „Nowy Dwór” i „Rogowska”). Pojedzie przez Strzegomską i Rogowską, a od skrzyżowania Rogowskiej i Zemskiej pojedzie objazdem przez Zemską, Rogowską, Chociebuską i Hermanowską do pętli „Kuźniki”, która zlokalizowana jest przy skrzyżowaniu ulicy Hermanowskiej, Kołobrzeskiej i Koszalińskiej. W kierunku Karłowic odjedzie z przystanku „Kuźniki” i pojedzie przez Hermanowską, Chociebuską, Rogowską, Zemską i Rogowską do Strzegomskiej.

■ **Autobusy linii 149** będą zatrzymywały się na nowych przystankach autobusowo-tramwajowych przy ulicy Strzegomskiej

(przystanek „Nowodworska”, „Nowy Dwór” i „Rogowska”). Będą kursowały przez Strzegomską i Rogowską, a od skrzyżowania Rogowskiej i Zemskiej pojadą przez Zemską do Żernickiej i dalej swoją trasą do pętli na Kuźnikach. W kierunku pl. Grunwaldzkiego, od Żernickiej pojadą przez Chociebuską, Rogowską, Zemską i Rogowską do Strzegomskiej.

■ **Linia 249** będzie zatrzymywać się na przystankach autobusowo-tramwajowych przy Strzegomskiej (przystanek „Nowodworska”, „Nowy Dwór” i „Rogowska”). Kursować będzie przez Strzegomską i Rogowską,

a od skrzyżowania ulicy Rogowskiej i Zemskiej pojedzie objazdem przez Zemską do Żernickiej i dalej do pętli w Ratyniu. W kierunku Petruszewicza oraz pętli Krzyki, od Żernickiej pojedzie przez Chociebuską, Rogowską, Zemską i Rogowską do Strzegomskiej.

TAT od września – zmiany tras w całym Wrocławiu

Uwaga pasażerowie! Na początku września zmieni się komunikacyjne oblicze Wrocławia. Powstaną dwie nowe linie tramwajowe i jedna autobusowa. Kilkanaście linii zostanie zmodyfikowanych. Warto zawczasu sprawdzić, czym dotrzemy do szkoły lub do pracy. Zajrzyj na wroc.city/NoweTrasy.

Bartosz Chochołowski

– Oddanie dwóch strategicznych inwestycji – tramwaju przez Popowice i na Nowy Dwór – sprawia, że reorganizacja jest konieczna. Zmiany są wynikiem długotrwałych analiz, postulatów mieszkańców, wniosków rad osiedli – wyjaśnia Monika Kozłowska-Świąconek z Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Zmiany w tramwajach

Nowe linie nosić będą numery 13 i 22. Korekty nastąpią na liniach: 4, 5, 11, 16, 18 oraz 23. Poza tym numer 33 stanie się 12, 14 zastąpi 74, a 31 będzie numerem 21.

W niektórych przypadkach modyfikacja dotyczy wydłużenia trasy, w innych następuje zmiana przebiegu przez centrum, ale są też takie, które zmieniają pętlę bądź krańcówkę. Ostatecznie znikną „trzydziestki”. Po zmianie numerów, dodaniu nowych linii, nastanie porządek i będziemy mieć 23 linie w płynnej numeracji od 1 do 23.

Inaczej autobusami

Zmiany dotyczą głównie rejonu Nowego Dworu, Kuźnik i Muchoboru Wielkiego. Nowej

Kończą się prace na pętli Rogowska. To ostatni przystanek Trasy Autobusowo-Tramwajowej na Nowy Dwór

linii nadano numer 152. Linia 109 zostanie wchłonięta przez wzmocnioną linię 142. Zmiany tras dotyczą natomiast numerów: 107, 119, 122, 128, 142, 148 oraz 149. Na portalu wroc.pl prezentujemy szczegółowe zmiany dotyczące każdej linii. Pokazujemy układ docelowy. Od 3 września od razu go nie poznamy, bowiem część

linii tramwajowych będzie kursować objazdami z powodu remontu torów na skrzyżowaniu ul. Piłsudskiego ze Świdnicką (w obrębie przystanku Arkady [Capitol]). Wciąż będzie trwać przebudowa ulicy Pomorskiej i pl. Staszica. O kilka tygodni przesunie się termin oddania Alei Stabłowickiej. Autobus 148 pojedzie obecną trasą,

a 107 będzie zawracał – do czasu oddania obwodnicy Leśnicy – przy cmentarzu na Jerzmanowie. Do września zakończy się natomiast remont torowiska w ul. Legnickiej.

Po co tyle przetasowań?

Po uruchomieniu trasy na Nowy Dwór nie było możliwości, aby

dodać nowe linie, a całą resztę pozostawić bez zmian. Z kilku powodów.

1 Po to powstają nowe połączenia torowe, aby tramwaje zastępowały autobusy. Nowy tramwaj oznacza zmiany w połączeniach autobusowych.

2 Przy układaniu siatki połączeń na pierwszym miejscu są potrzeby pasażerów, ale uwzględniać trzeba przepustowość skrzyżowań, przystanków, a także pętli. Zły układ powodowałby korki tramwajowe czy przeciążenie sieci i awarie zasilania.

3 MPK ma określone możliwości taborowe. Urzędnicy Biura Zrównoważonej Mobilności opracowując zmiany podkreślali, że siatka połączeń nie była istotnie zmieniana od 20 lat. Przez ten czas Wrocław stał się innym miastem. Powstały nowe osiedla i inwestycje generujące ruch, jak biurowce czy miejsca spotkań, rozrywek i zakupów. Potrzeby pasażerów mocno się zmieniły. Według analiz, otwarcie trasy na Nowy Dwór jest najlepszym momentem na wprowadzenie kompleksowych zmian. Takich rozwiązań, które będą się sprawdzać przez kolejne lata.

Most Zwierzyniecki odsłonił połowę swego uroku

Wreszcie nie trzeba sobie wyobrażać, jak po remoncie będzie wyglądał most Zwierzyniecki. Wystarczy popatrzyć. Połowa konstrukcji jest już odsłonięta. W pełnej krasie obiekt zobaczymy w sierpniu.

Bartosz Chochołowski

Sporo było o jego nowej kolorystyce. Nowej, ale takiej, jaką miał pierwotnie, ponad 100 lat temu. Dominującą barwą jest zieleń oliwkowa, którą pokryta jest konstrukcja.

Choć dla samej konstrukcji najważniejsze jest to, co kryje się pod wierzchnią warstwą farby. Po oczyszczeniu położona została solidna powłoka antyko-

rozyjna – stan przeprawy domagał się już takiej interwencji.

Powrót do oryginału

Znany nam wcześniej most miał kolor żółty. Kolor ten pojawił się na nim w 1988 roku. Niesamowite jest to, że podczas obecnego remontu po raz pierwszy od 125 lat usunięto wszystkie warstwy farb. Wcześniej ograniczano się tylko do położenia nowej na starą.

Aby ustalić pierwotny kolor, ekspert przeprowadził badania stratygraficzne. Wykazały, że od zakończenia budowy w 1897 roku most Zwierzyniecki został przemalowany aż 13 razy. Na stalowej konstrukcji od strony zoo trwają ostatnie prace. Aby całkowicie zakończyć remont

mostu, niezbędne jest jeszcze ułożenie chodników z granitowych płyt. – To obiekt zabytkowy. Przykładamy szczególną wagę, aby płyty na chodniku były ułożone z wielkim pietyzmem. Jakąkolwiek niedoróbkę dostrzeże każdy przechodzień, a na tak urokliwym obiekcie byłby to powód do wstydu – mówi Ewa Mazur z Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta.

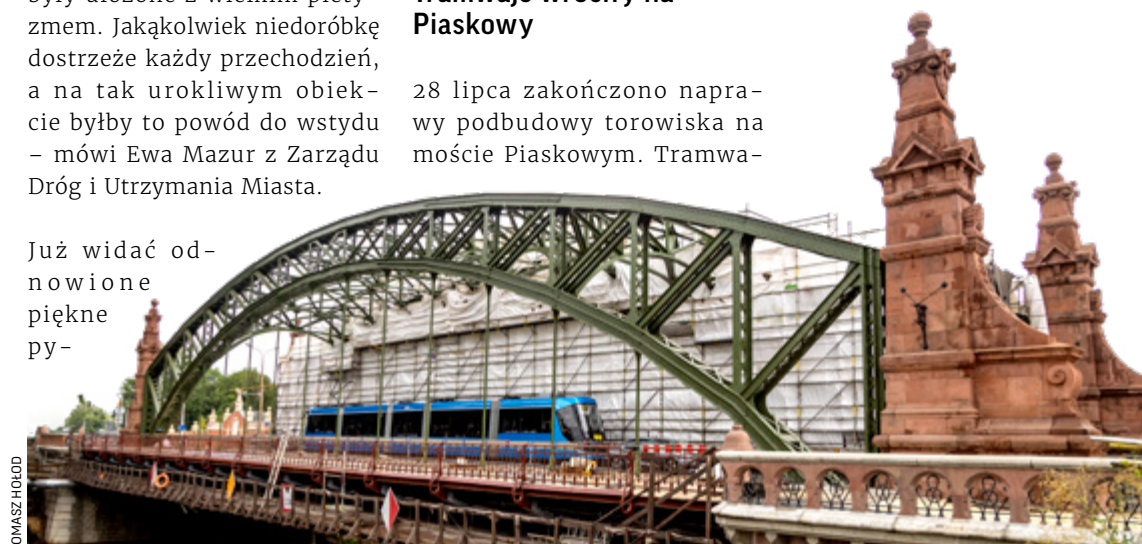
Już widać odnowione piękne py-

lony z czerwonego piaskowca oraz pomalowane na czarno latarnie, a balustrady są pokryte żelazową czerwienią.

Tramwaje wróciły na Piaskowy

28 lipca zakończono naprawy podbudowy torowiska na moście Piaskowym. Tramwa-

je znów jeżdżą przez przeprawę. Prace trwały kilka tygodni i miały na celu utrzymanie przejezdności torowiska tramwajowego.

Widać nową kolorystykę przeprawy, taką, jaką miała 100 lat temu. Dominującą barwą jest oliwkowa zieleń

Wrocławski aquapark jest najtańszy w Polsce

Tak, najtańszy – wynika to z zestawienia przygotowanego przez serwis stronapodrozy.pl wydawnictwa Polska Press. Serwis porównał największe parki wodne w Polsce i skategoryzował je od najdroższego do najtańszego w przeliczeniu na 1 h korzystania z obiektu. A kto depta nam po piętach?

Redakcja

Jak tłumaczą twórcy rankingu: „Sprawdziliśmy ceny w 10 najpopularniejszych polskich aquaparkach. To parki wodne z całego kraju, od Tatr aż do wybrzeża Bałtyku, wysoko oceniane przez klientów dzięki swoim atrakcjom. Następnie przeliczyliśmy koszty jednej godziny zabawy w każdym z tych miejsc, tworząc ranking najtańszych aquaparków w Polsce”.

Wysoko w rankingach

Dalej przedstawiono metodologię opracowania: „Braliśmy pod uwagę ceny biletów zwykłych i ulgowych, dających wstęp do aquaparku bez limitu czasu. Następnie dzieliliśmy cenę przez 8, by uzyskać koszt jednej godziny zabawy. Przeliczaliśmy także ceny biletów rodzinnych. Koszty dzieliliśmy na 8 godzin, a następnie na liczbę członków rodziny (najczęściej 3 i 4 osoby), by sprawdzić, jaki będzie koszt zabawy przez godzinę na każdą osobę korzystającą z biletu rodzinnego. Braliśmy pod uwagę ceny weekendowe, często nieco wyższe od tygodniowych, zakładając, że w weekendy najłatwiej wam będzie zorganizować wizytę w aquaparku”.

Coraz więcej osób odwiedza aquapark przy ul. Borowskiej – w ubiegłym roku zawitało tu 2 mln gości

Dodajmy, że we Wrocławiu nie ma różnicy w cenach „w tygodniu” czy „w czasie weekendu”.

Z zestawienia wynika, że najdroższy jest Suntago pod Warszawą (w przeliczeniu na 1 godzinę to 23,75 zł), dalej są obiekty Aquapark Reda, Fala w Łodzi, Baseny Tropikalne w Kielcach, Termy

Bukowina, Termy Choczołowskie, Termy Zakopiańskie. Trzy najtańsze miejsca to: Termy Maltańskie w Poznaniu (11,10 zł /h), Park Wodny Kraków (10,75 zł/h). Na pierwszym miejscu – jak wynika z wyliczenia – Aquapark Wrocław 9,30 zł/h dla dorosłego i 5,60 dla dziecka. Jak pisze serwis, to najtańszy duży aquapark w Polsce

w zestawieniu dla osób dorosłych. Najtańszym Aquaparkiem dla rodzin jest Aquapark Reda 5,40 zł od osoby. Tu także nasz wrocławski obiekt wiele nie odstaje, bo jego wynik to 6,22 zł/h za osobę w ramach biletu rodzinnego 2+2.

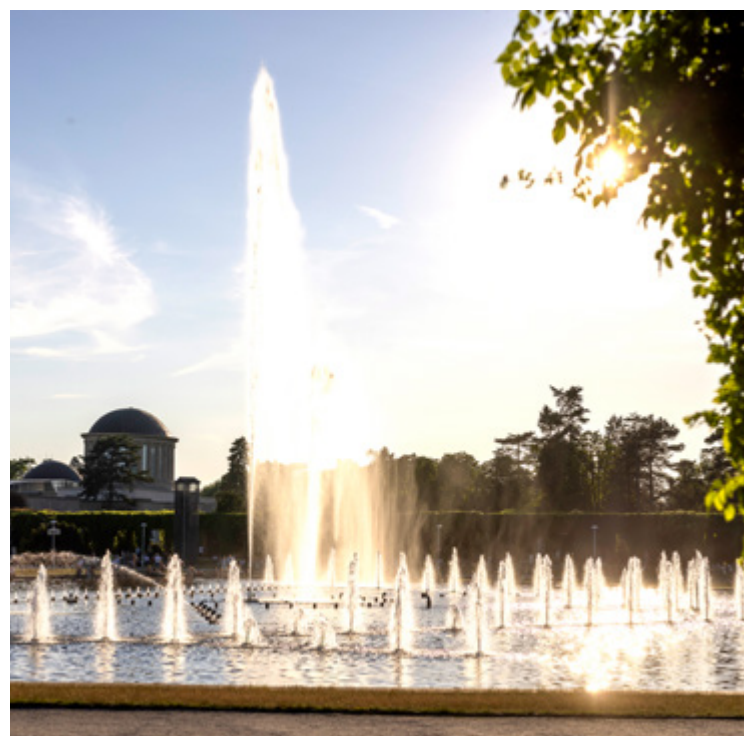
Warto dodać, że ceny biletu rodzinnego na tle konkurencji także

wyglądają korzystnie, są nieco tylko wyższe od cen z Redy (6,22 do 5,40 zł/os./h). Całodniowy bilet rodzinny we Wrocławiu (2+2) to dziś 199 zł. Porównując z dużymi parkami wodnymi: Suntago (556 zł), aquapark w Łodzi – 302 zł, Termy Maltańskie to koszt 221 zł, aquapark w Sopocie zaprasza dwójkę dorosłych z dwójką dzieci za 460 zł. Nawet obiekt w niewielkim Kałiszu cenę ma wyższą – 216 zł.

Nowe atrakcje

Potwierdzenie atrakcyjności aquaparku przy ul. Borowskiej pokazują też liczby odwiedzin. W ubiegłym roku, po raz pierwszy w historii, w ciągu roku odwiedziło go 2 mln gości. W tym roku, w 15-lecie jego istnienia, milionowy klient pojawił się 20 czerwca. W poprzednich latach zjawiał się w lipcu. By zapewnić przestrzeń dla odwiedzających, spółka cały czas się rozbudowuje – w ubiegłym roku stworzono całkowicie nowy kompleks saun i nowe rekreacyjne baseny zewnętrzne, w tym roku pojawiły się dwie nowe zjeżdżalnie, teraz budowane będą m.in. tężnie. Powstaje też aquapark na Zakrzowie, a ten uruchomiony rok temu na Brochowie staje się z miesiąca na miesiąc coraz popularniejszy – ok. 1700 gości dziennie.

Lato na Pergoli: co w programie na sierpień?

Kompleks Hali Stulecia to jedno z ulubionych miejsc na wypoczynek

Jak spędzić drugą część wakacji we Wrocławiu? Zrelaksuj się na Pergoli w kompleksie Hali Stulecia. Organizatorzy przygotowali kolejną dawkę atrakcji i emocji. Zobacz, co będzie się działo.

Paulina Czarnota

Lato na Pergoli to cykl bezpłatnych wydarzeń w kompleksie Hali Stulecia. Zaplanowano już pokazy fontanny, muzykę na żywo, dużo sportu i zwiedzanie Hali Stulecia z przewodnikiem.

4.08 (piątek), godz. 21.45: pokaz specjalny Fontanny Multimedialnej „Piękna i Bestia”.

5.08 (sobota), godz. 14–15: zwiedzanie Hali Stulecia z przewodnikiem; godz. 14–19: Rodzinne granie z Awarią Prądu; godz. 19–0.00: Nocne granie z Awarią Prądu (wstęp 10 zł); godz. 21.45: pokaz specjalny Fontanny Multimedialnej „Dzień dobry Marilyn”.

11.08 (piątek), godz. 21.45: pokaz specjalny Fontanny Multimedialnej „Cztery Żywioty”.

12.08 (sobota), godz. 13–17: Sportowa sobota z Trenerem Osiedlowym; godz. 14–19: Rodzinne granie z Awarią Prądu; godz. 19–0.00: Nocne granie z Awarią Prądu (wstęp 10 zł); godz. 21.45: pokaz specjalny Fontanny Multimedialnej „Katedra Demokracji”.

18.08 (piątek), godz. 21.45: pokaz specjalny Fontanny Multimedialnej „Mikro & Makro Kosmos”.

19.08 (sobota), godz. 13–17: Sportowa sobota z Trenerem Osiedlowym; godz. 14–15: zwiedzanie Hali Stulecia z przewodnikiem; godz.

14–19: Rodzinne granie z Awarią Prądu; godz. 19–0.00: Nocne granie z Awarią Prądu (wstęp 10 zł); godz. 21.45: pokaz specjalny Fontanny Multimedialnej „Piękna i Bestia”.

25.08 (piątek), godz. 21.45: pokaz specjalny Fontanny Multimedialnej „Dzień dobry Marilyn”.

26.08 (sobota), godz. 13–17: Sportowa sobota z Trenerem Osiedlowym; godz. 21.45: pokaz specjalny Fontanny Multimedialnej „Katedra Demokracji”.

Wkrótce program się rozszerzy.

➤ Więcej na wroc.city/
LatoNaPergoli

Dzięki nowemu Ślężoujściu nie grozi nam powódź

O przebudowie Ślężoujścia i zabezpieczeniu miasta przed wielką wodą – mając prognozy, a nie stojąc po kostki w wodzie – z Anną Wołoszyn, główną specjalistką ds. Wrocławskiego Węzła Wodnego i ochrony p.powodziowej w Centrum Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego Wrocławia, rozmawia Karolina Misztal.

Zakończyła się modernizacja ul. Ślężoujście. Jaką rolę ma ona w ochronie przeciwpowodziowej?

Jest to bardzo ważna inwestycja w kontekście ochrony Maślic. To obszar rozwijający się, gdzie przybywa ludzi i budynków, więc remont był rzeczą niezbędną. Ślężoujście tak naprawdę nie było wałem. Była to droga, która pełniła funkcję wału przeciwpowodziowego.

Co dokładnie zostało zrobione?

Wszystkie wały odrzańskie posiadają w korpusach szczelną przesłonę lub matę położoną na skarpie odwodnej, która nie pozwala na to, żeby wał nasiąkał wodą, został rozmyty i przerwany. Inwestycja, którą wykonał Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta, polegała na modernizacji całej ulicy, na części newralgicznej (250 m) została położona po skarpie mata bentonitowa, a pięć metrów w dół od podłoża wkopana przesłona cementowo-betonowa, która uniemożliwia wodzie podejście pod wałem i zalanie terenów po stronie odpowietrznej. Wody Polskie zmodernizowały dodatkowo potężny przepust wałowy. Dzięki temu ul. Ślężoujście jest teraz wałem z prawdziwego zdarzenia.

Dlaczego tak długo czekaliśmy na remont?

Za wszystkie wały we Wrocławiu odpowiada PGW Wody Polskie (z wyjątkiem tego na Kozanowie, który powstał ze środków miejskich). Tymczasem Ślężoujście wałem nie było. My jednak znając zagrożenie, zleciliśmy eks-

PYTAMY O WROCŁAW

TOMASZ HOŁOD (2)

Anna Wołoszyn z Centrum Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego Wrocławia

pertyzę, która była pierwszym krokiem do wykonania remontu. Następnie powstał projekt techniczny, w wyniku porozumienia między ZDiUM-em a Wodami Polskimi, co pozwoliło na pozyskanie funduszy. Ślężoujście nie było modernizowane po poprzednich powodziach, chociaż w wyniku wezbrania w 1997 roku korpus został osłabiony, lecz nie

przerwany, ponieważ woda dostała się z obu stron.

Ślężoujście mimo swego dużego znaczenia stanowi tylko fragment Wrocławskiego Węzła Wodnego. Czym on jest i z czego się składa?

Wrocławski Węzeł Wodny powstał po powodzi w 1903 r. Ówczesni hydrologowie dokonali obliczeń i stworzyli projekt przebudowy zabezpieczenia miasta w ten sposób, aby taka powódź (o przepływie 2300 m sześć. na sekundę), gdyby się powtórzyła, nie wyrządziła szkody. Polegało to między innymi na przebudowie systemu poprzez budowę nowego kanału powodziowego, kanału żeglugowego i miejskiego. Wybudowano dwa poldery przed miastem: Blizanowice-Trestno i Oławka oraz kanał Odra-Widawa, który mógł przerzucić część wód odrzańskich, odciążając centrum miasta. Dodatkowo powstały śluzy, jazy, wały, urządzenia zrzutowe, przepusty i mosty. To wszystko tworzy Wrocławski Węzeł Wodny, którego budowa trwała ponad 20

lat. Potrzebowano rozwiązania unikatowego na skalę światową, ponieważ przez miasto przepływa pięć dużych rzek: Odra, Bystrzyca, Ślęza, Oława i Widawa.

Powódź z 1997 r. pokazała, że to nie wystarczyło...

Wszystkie obliczenia hydrologiczne mówiły, że do Wrocławia Odrą nie dotrze więcej wody niż 2400 m sześć./s, ale w 1997 r. doszło do połączenia fal dwóch rzek: Odry i Nysy Kłodzkiej. Ta sytuacja i ilość wody była rzeczą statystycznie niewyobrażalną. Węzeł był zaprojektowany na 2400 m sześć. na sekundę, a wody płynęło 3650 m sześć. na sekundę. Nie było fizycznej możliwości, żeby to przyjąć.

Od tego czasu minęło 26 lat. Co się zmieniło?

Od 1998 r. ruszyły inwestycje, które zakładały w pierwszej fazie przebudowę wałów uszkodzonych w czasie powodzi. Następnie w 2012 r. rozpoczął się projekt ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Odry, który realizował

dwa komponenty niezbędne dla bezpieczeństwa miasta. Pierwszy to budowa zbiornika Racibórz, który może zmniejszyć falę o 500 m sześć. na sekundę. Drugi to olbrzymia modernizacja Wrocławskiego Węzła Wodnego. Obejmowała ona między innymi pogłębienie i poszerzenie Odry, wzmocnienie słabych wałów i remonty jazów. Przebudowany został też kanał Odra-Widawa i koryto Widawy. Powstały tam nowe wały gotowe do przeprowadzenia 300 m sześć. na sekundę, a awaryjnie nawet 500 msześć. na sekundę. Reasumując: Wrocław gotowy jest do zdarzenia podobnego do 1997 r., czyli 3600 m sześć. na sekundę, ponieważ redukując falę na zbiorniku Racibórz o 500 m sześć. na sekundę, mamy realnie w mieście 3100 m sześć. na sekundę. Na to przebudowany system jest przygotowany.

Jesteśmy zatem gotowi na powtórkę, ale gdyby wody było więcej...

Żyjemy w zupełnie innych czasach. Mamy telefony komórkowe i internet. Komunikacja jest o wiele sprawniejsza. Wody Polskie mają we Wrocławiu Centrum Operacyjne Ochrony Przeciwpowodziowej, działające 24 godziny na dobę, z którego mogą sterować zrzutami z oddalonych zbiorników. My stworzyliśmy plan operacyjny ochrony przed powodzią. Na podstawie modelowania, historycznych informacji i wiedzy opracowaliśmy dokument zbudowany ze scenariuszy uzależnionych od wielkości spodziewanej wody. Dzięki temu możemy działać na prognozowanych danych, a nie, gdy stoimy w wodzie po kostki. Dysponujemy i korzystamy też z różnych form monitoringu. Współpracujemy i szkolimy liderów powodziowych, czyli ludzi wskazanych przez rady osiedli jako łączników między nami a mieszkańcami, których pomoc jest w razie powodzi niezbędna.

Nauczyliśmy się na doświadczeniach. Jesteśmy bezpieczni?

Tak. Ale powódź jest żywiołem nieprzewidywalnym. Dlatego jesteśmy w stałym kontakcie z administratorami urządzeń przeciwpowodziowych i aktualizujemy plan operacyjny.

Przebudowane Ślężoujście czeka już tylko na pozwolenie na użytkowanie

Gorączka sobotnich wieczorów na pl. Wolności

Na największym parkiecie Wrocławia, na świeżym powietrzu, z DJ Ewelina. W wybrane **sobotnie wieczory – w godz. 18–23**. Zwróć uwagę na temat imprezy i ubierz się stosownie. Albo po prostu w to, co lubisz. Organizator: Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego. Wstęp wolny.

- **5.08** – Kolorowe lata 70.,
- **19.08** – Wakacyjne przeboje,
- **9.09** – Neonowe bity.

Pierwsza potańcówka na rolkach

Miało być wcześniej, ale ze względu na prognozę pogody zostało przełożone. Ale teraz na pewno! Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław zaprasza na pierwszą potańcówkę na rolkach – **Skate Night Wrocław – w piątek, 18.08 o godz. 18**, na rolnikowsko przy ul. Lotniczej 72. Na najmłodszych czekają warsztaty z jazdy na rolkach, które poprowadzą licencjonowani instruktorzy. Młodzi sportowcy mogą się spodziewać wielu zabaw i konkursów z atrakcyjnymi nagrodami. Równolegle, na pozostałej części obiektu, trwać będzie potańcówka w rytmie klubowych hitów lat 2000–05: Darude, The Prodigy czy nawet Crazy Frog. O oprawę wydarzenia zadba profesjonalny DJ, który przygotuje dla uczestników szereg ciekawych aktywności, atrakcji i nagród. Podczas imprezy będzie można skorzystać z oferty food trucka. **Zabawa potrwa w godz. 18–23**. Wstęp wolny.

Dach Dominikańska

Dach Dominikańska to miejsce spotkań z pięknym widokiem na Ostrów Tumski i okolice wrocławskiego Rynku. Będą koncerty, potańcówki, silent disco i Jazz na dACHU, czyli wyjątkowe wydarzenia organizowane przez Vertigo Jazz Club & Restaurant. Wydarzenia odbywające się w ramach dACHU Dominikańska mają już swoich wiernych fanów, ale wciąż zarażają dobrą atmosferą przyciągając nowych gości. Sprawdźcie, co można robić w wolnym czasie, a na co warto wybrać się wieczorem ze znajomymi.

Program wydarzeń w sierpniu:

- **Koncert: Back To The 50's**
4.08, start: godz. 19 | Zespół Back to the 50's zabierze cię w podróż, w której spotkasz Elvisa Presleya, Raya Charlesa, Jerry'ego Lee Lewisa, Chucka Berry'ego i Little Richarda. Naucz się kroków rock'n'rolla od profesjonalistów – grupy tanecznej Rock On Wrocław, która będzie towarzyszyć nam przez cały czas koncertu. Niech rock'n'roll popłynie w Twoich żyłach! Wstęp wolny.
- **Silent Disco na dACHU!**
5.08. w godz. 21–3 | Zatańczmy razem pod gwiazdami na dACHU! DJ-e zagrają w trzech stylach: energetyczny house i latino, tłuste bity hiphopowe i najgorętsze kawałki muzyki klubowej. Wstęp wolny (potrzebny dokument z PESEL-em), wypożyczenie słuchawek 25 zł (tylko gotówka).
- **Niedzielnia potańcówka z La Rosa Negra**
6.08, godz. 18.30 | Naucz się jednego z najbardziej zmysłowych tańców świata – bachaty – od mistrzów ze szkoły tańca La Rosa Negra. Tańczysz w parze? Przyjdźcie razem. Nie masz partnera? Znajdziemy go dla Ciebie! Po prostu przyjdź na dACH! i baw się z nami przy energetyzującej muzyce latino! Wstęp wolny.
- **ABBA Party! Mamma Mia! Here we go again**
9.08 w godz. 21.30–23.30 | Powrót z tytułem, który ściągnął na dACH! setki fanów ABBY. Druga część kultowego musicalu Mamma Mia! Rewelacyjny soundtrack i śpiewające gwiazdy to uczta dla każdego kinomana. Będą przekąski i napoje z baru i punktu gastro dla kinowych łasuchów. Wstęp wolny, przekąski i napoje płatne.

ZRELAKSUJ SIĘ WE WROCŁAWIU

NA DACHU ALBO POD CHMURKĄ

Wróciście już z urlopu i sierpień spędzicie we Wrocławiu? Czekacie na urlop, bo zaplanowaliście go dopiero na wrzesień? A może nigdzie nie chcecie wyjeżdżać, ale chętnie będziecie się jednak rozerwali. Lato w mieście to ogrom wydarzeń na świeżym powietrzu: tańce, relaks przy muzyce i ładnym widoku. Albo odrobina uspokajającej ciała i duszę jogi. Zobaczcie, co dla Was zebraliśmy.

Paulina Falkiewicz

Wdech i Wydech na Concordia Design

Wdech/Wydech to wyjątkowa przestrzeń, która znajduje się na dachu budynku Concordia Design w samym centrum Wrocławia. Odbywają się tutaj liczne wydarzenia kulturalne: koncerty z muzyką na żywo, całonocne imprezy z DJ'ami i artystami, pokazy filmowe i spektakle teatralne. Mieści się tu największy ogród wertykalny w Polsce. To również świetne miejsce, aby usiąść, odpocząć i podziwiać zachody słońca z pięknym widokiem na miasto.

Program wydarzeń w sierpniu:

- **4.08 Duet Duszne Granie**
Projekt zaczynał jako audycja radiowa, lecz szybko przerodził się w cykl imprez, organizowanych w różnych klubach Poznania, popularyzujących brzmienia z okolic soulful house i disco. Dziś to duet didżejsko-promotorski, który w ciągu ostatnich lat dzielił konsolę z takimi postaciami sceny klubowej, jak: Purple Disco Machine, Dam Swindle, Park Hye Jin czy DJ Boring.
- **5.08 WDECH: DUSS | Cocolino**
DUSS to jedni z najprężniej działających w branży DJ-ów i producentów, zjeżdżający całą Polskę, występujący w topowych klubach i wszystkich największych polskich festiwalach. Wystąpi również duet Cocolino, czyli Paweł Kwiecień i Marcin Chumowicz, producenci z województwa śląskiego. Nigdy nie skupiają się na jednym konkretnym gatunku, ale uwielbiają house i jego wszelkie odmiany.
- **11.08 RICARDO, MARYSIA SADOWSKA, LUKE ERB**
Start: godz. 22, koniec po wschodzie słońca. Na dachu wystąpią Ricardo i Luke Erb, a swoim wokalem zachwyci Maria Sadowska – polska piosenkarka, scenarzystka i reżyserka filmowa. Artystka na co dzień porusza się w brzmieniach z gatunku pop, funk i elektronika.

19.08 ORIENTAL ROOFTOP

Dzięki muzyce przeniesiesz się prosto do magicznego Tulum. Za deckami staną Orion Orient, Ane i Maryo. ORION ORIENT to podróż duetu producencko/DJ'skiego w świat orientальной elektroniki. Sinusoidalna fala tempa i nastroju, otwarta na różne gatunki muzyczne, gdzie podczas setów wszystko przyspiesza wraz z biciem serca; od downtempo 80 bpm, po organic house 125 bpm.

Sprzedaż biletów – na portalu Biletomat.pl, a w dniu wydarzenia – na bramce.

Taras hotelu Monopol

Wokół panoramicznego baru na IV piętrze Hotelu Monopol roztacza się zachwycający widok Starego Miasta, a w tle majestatyczna bryła gotyckiego kościoła. Idealne miejsce na romantyczny wieczór, degustację wina przy długim kamiennym barze czy biznesowe spotkanie pod gołym niebem.

- **17.08** – Jazz z Vertigo (koncert na dachu związany z Blues Festiwal organizowany przez Vertigo)
- **23.08** – Jazz z Vertigo (przeniesiony koncert z daty lipcowej – Summer Vertigo Jazz Festiwal)
- **24.08** – kolacja degustacyjna na dachu 6. piętro w restauracji Acquario

Wstęp na koncert Vertigo jest płatny. Zakup biletów na: vertigojazz.pl lub ul. Oławska 13. Wstęp na wydarzenia jest bezpłatny.

Gorące czwartki dla seniorów

10.08 i potem w każdy **czwartek w godz. 18–21** Port Węglowy Beach Bar, ul. Na Grobli 4 – dancing dla seniorów. Wstęp bezpłatny, bez zapisów.

Czarna Magia zaprasza na swoje patio

Patio Czarnej Magii położone jest w samym centrum Starego Miasta (ul. Kiełbaśnicza 2). Oprócz doświadczeń muzycznych Czarna Magia serwuje wiele przysmaków, słodkości i orzeźwiających spritzerów. Jest to też kooperatywa z jednym z najstarszych pubów – Czeskim Filmem i Herbaciarnią K2, które organizują różnorodne wydarzenia i warsztaty.

Harmonogram koncertów w sierpniu:

- **4.08, godz. 20** – Elczi Łoboda & Mateusz Gorzkiewicz
- **11.08, godz. 19** – Marzena Matyla & Tomasz Ratajczak
- **18.08, godz. 19** – Pure sine
- **25.08, godz. 19** – Grzegorz Sikorski & Tomasz Kret

Oprócz tego:

- **8 i 22.08, godz. 20** – karaoke w Czeskim Filmie
- **każdy czwartek, godz. 20** – bingo w K2
- **27.08, godz. 20** – bingo na patio
- **10.08, godz. 20** – wernisaż w K2

Wstęp na wydarzenia jest darmowy.

Złap oddech na plaży albo w parku

Latem we Wrocławiu nie brakuje miejsc, w których spędzimy aktywnie czas na świeżym powietrzu. Sprawdziliśmy, gdzie i kiedy możemy przyjść na zajęcia jogi czy zumbi. Odbywają się one najczęściej na miejskich plażach albo w parkach wśród zieleni.

- **Joga w Parku Śniadaniowym – park Andersa**, ul. Kamienna 75; w każdą niedzielę w godz. 10–11; zajęcia są bezpłatne, bez zapisów
- **Kundalini Joga w parku Klecińskim**, od ul. Partynickiej – 2 i 9.08 w godz. 18–19.30, zajęcia są bezpłatne, bez zapisów
- **Stretching w Gaju** (Gaj Chillout Bar, ul. Świeradowska 78 – w każdy poniedziałek w godz. 18–19, zajęcia są bezpłatne, bez zapisów
- **Zumba w Surowcu**, ul. Ruska 46A – w każdy czwartek na podwórku Surowca w godz. 19.20–21, w przypadku złej pogody wydarzenie odbędzie się w środku – zumbę poprowadzi Maksymilian z Rafaello Fitness, zajęcia są bezpłatne, bez zapisów
- **Joga na plaży w ZaZoo Beach Bar**, Wybrzeże Wyspiańskiego 39E; w każdą środę w godz. 18–19, zajęcia bezpłatne, bez zapisów
- **Joga w Porcie Węglowym Beach Bar**, Na Grobli 4; w każdą niedzielę o godz. 18, zajęcia bezpłatne, bez zapisów
- **Beer Joga na HotSpocie**, ul. Wejherowska 34 – w każdą środę w godz. 19–20, zajęcia bezpłatne, bez zapisów; każdy uczestnik otrzyma gratis – wybrany napój
- **Joga w parku Leśnickim**, pl. Świętojański 1 – w niedzielę 13.08 i 3.09 w godz. 11–12.30 – zbiórka przy wejściu do Zamku; zajęcia z jogi kundalini są bezpłatne, bez zapisów
- **Joga na polanie Karłowickiej** (wejście od al. Kasprowicza lub od ul. Zawalnej) – w każdą niedzielę w godz. 17–18, zajęcia są bezpłatne, zapisy: zuzanna.jakubanis@gmail.com
- **Joga dla kręgosłupa – Patio OVO Wrocław**, al. Słowackiego/Podwale 83; w każdą niedzielę od godz. 11, zajęcia są bezpłatne, bez zapisów – w razie złej pogody trening zostanie przeniesiony do klubu
- **Treningi w parku Złotnickim z trenerami ze studia HEALTHY HEADS** – w każdą sobotę w godz. 10–11 – trening wzmacniający z elementami kondycyjnymi – zadbasz o poprawę sylwetki, zdrowie i spalisz mnóstwo kalorii przy dobrej zabawie; zajęcia są bezpłatne, bez zapisów

Wszystkie wydarzenia znajdziesz na: wroc.city/relaks-pod-chmurka

Co z Trzonolinowcem?

Nie będzie ewakuacji, będzie remont. Właściciele 44 mieszkań Trzonolinowca (11 należy do zasobu miasta) z ul. Kościuszki 70 podjęli uchwałę, dzięki której zarządca będzie mógł starać się o wpisanie budynku do dolnośląskiego rejestru zabytków i otrzymanie dotacji na remont. Obecny na spotkaniu dyrektor Muzeum Architektury Michał Duda obiecał pomoc merytoryczną w sprawie wpisu.

Wpadnij w sobotę do Kina Tarnogaj

Rada i Zarząd Osiedla Tarnogaj zaprasza do Kina Tarnogaj na seans filmowy – do obejrzenia na świeżym powietrzu na leżakach. Przyjdźcie w sobotę 5.08 o godz. 20.30 do Beach Bar Mieszczańska, ul. Paczkowska 26 na pokaz „Filipa” w reżyserii Michała Kwiecińskiego. Wstęp wolny.

Zaczął się remont ul. Dolnibrzeskiej

Przebudowane skrzyżowania, nowe przystanki autobusowe, droga rowerowa, chodniki i wyniesione przejścia pieszych. Remont obejmie 320-metrowy odcinek od ul. Krępickiej do ul. Błotnickiej. Na ul. Dolnibrzeskiej zostanie utrzymany tylko jeden kierunek ruchu: z Leśnicy do Brzeziny. Autobusy linii 137 i 937 w kierunku pętli w Leśnicy pojadą objazdem od ul. Dolnibrzeskiej przez ul. Mokrzańską i Krępicką z pominięciem przystanków „Owczarska” i „Brzezińska”. W kierunku przeciwnym trasa pozostanie bez zmian. Prace powinny potrwać 4–6 miesięcy.

WOJSZYCE I JAGODNO

Od września nowa linia autobusowa 310

Aby zapewnić dzieciom dojazd do szkoły przy ul. Asfaltowej, zostanie uruchomiona 4 września linia autobusowa 310, która będzie kursowała w dni szkolne pomiędzy Jagodnem a Wojszycami. Nowe przystanki autobusowe pojawiają się przy wejściu do szkoły.

Redakcja

Autobus tej linii pojedzie od skrzyżowania ul. Buforowej, Sarniej i Vivaldiego przez ul. Buforową, nową ul. Lutosławskiego, przebudowaną ul. Asfaltową, dalej Pawią i Parafialną do ronda Bednarza. Trasa połączy oba osiedla i będzie służyła dzieciom, ale też innym mieszkańcom – dowiezie do przystanków autobusowych na ul. Buforową i na Grota-Roweckiego, dając możliwość przesiadki na inne linie jadące do centrum. – Na linii 310 będą kursowały autobusy typu solo w godz. 6–18, z częstotliwością co 15 minut w godzinach szczytowych, w pozostałych co 30 min. Oczywiście opracowany rozkład jazdy i zaplanowana częstotliwość po rozpoczęciu roku szkolnego – jeśli będzie taka potrzeba – będą korygowane, tak, żeby godziny były dopasowane do potrzeb szkoły – zapewnia Monika Kozłowska-Święconek z Biura Zrównoważonej Mobilności UMW.

PSIE POLE

Roztańczone wakacje – spełnili swoje marzenia

Sześciolatki i siedmiolatki z Przedszkola nr 106 im. Bechlerowej przy ul. Sycowskiej we Wrocławiu wielkim wydarzeniem zakończyły rok szkolny 2022/23, który trwał u nich do końca lipca. Ostatni miesiąc przygotowywały się do występu. I dały show!

Redakcja

„Roztańczone wakacje – spełniamy marzenia” – to wydarzenie, które przyciągnęło wielu widzów.

Sala w Centrum Kulturalno-Bibliotecznym FAMA, będącego jednocześnie filią Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Różewicza przy ul. Krzywoustego we Wro-

clawiu, została wypełniona po brzegi, na widowni zasiedli nie tylko rodzice i najbliżsi młodych artystów, ale również przedszkolaki z Integracyjnego Przedszko-

ła ALTO z ul. Kiełczowskiej we Wrocławiu i mieszkańcy Psiego Pola. Wszystkie wejściówki zostały rozdane. Widownia chętnie uczestniczyła w podróży do krainy dobra, piękna, krainy, w której spełniają się marzenia. Goście usłyszeli piosenki z bajek Walta Disneya – „Zwierzogród” – Nie bój się chcieć, „Król lew” – Hakuna Matata czy „Herkules – Droga mi niestraszna”. Widzowie nie tylko śpiewali z artystami, ale nawet tańczyli. – Wydarzenie okazało się strzałem w dziesiątkę – opowiada nauczycielka, animatorka i aktorka Kinga Walaszczyk, która przygotowała z dziećmi przedstawienie. – Były nie tylko gromkie brawa, ale również bisy. Mamy nadzieję, że to nie ostatnie tak wspaniałe wydarzenie, czekamy na następne.

22 przedszkolaków z dwóch najstarszych grup wystąpiło w CB-K FAMA przy ul. Krzywoustego

Rozwścieczony tłum ruszył na ratusz z toporami

Burmistrza Mikołaja Freyberga i trzech ławników wyrzucono przez okna. Była to pierwsza w królestwie czeskim defenestracja. Kolejna odbyła się w Pradze rok później. Czechom najwyraźniej spodobало się wyrzucanie dostojników przez okna, bo w ich stolicy dokonano tego jeszcze trzy razy.

Juliusz Woźny

W roku 1413 na Śląsku nastała klęska głodu, a w jej wyniku wybuchła zaraza. Zmarło wielu mieszkańców Wrocławia, zmarła też część rajców. Co dla jednych jest tragedią, dla innych może być okazją. Wrocławscy rajcy, którzy mieli szczęście i przeżyli kolejne klęski, postanowili dokooptować do rady, jakbyśmy to dzisiaj określili, „krewnych i znajomych królika”.

Król czeski Wacław Luksemburski zakazał patrycjatowi samodzielnych decyzji przy mianowaniu składu rady. Wbrew woli króla rada została wyłoniona, mimo że król słał kolejne pisma, zakazujące tych poczyni. Większość mieszczan nie kryła obaw, że król w odwecie obciąży miasto karami finansowymi, a budżet miasta, po trudnym okresie głodu i zarazy, był w katastrofalnym stanie. Gdy władca spełnił groźby, aby zadośćuczynić królewskim roszczeniom, rajcy podnieśli podatki. Dla wielu rzemieślników nowe daniny okazały się rujnujące. Ich rodziny znalazły się na granicy nędzy. Ludzie mieli świadomość, że za ich dramatyczną sytuację ponoszą winę rajcy Wrocławia.

Spisek przeciw radzie miejskiej

17 lipca 1418 roku, w kościele św. Klemensa na Nowym Mieście do-

ARCHIWUM AUTORA (1), PAULINA CZARNOTA (1)

Grafika ukazująca defenestrację (wyrzucenie przez okno) w ratuszu we Wrocławiu w 1418 roku

szło do spotkania rozjuszonych zmianami wrocławian. Świątynia ta (przy ówczesnej ul. Polskiej) nazywana była „kościółem Polaków i rybaków”. I to tam zawiązano spisek tkaczy, rzeźników i pospólstwa przeciw radzie miejskiej.

W poniedziałek, 18 lipca 1418 roku, buntownicy weszli na rynek od strony ul. Oławskiej. Po noc najpierw wstąpili do Piwnicy Świdnickiej, gdzie pokrzepili się kufelkiem piwa dla kurażu. Na sygnał pasterskiego rogu tłum liczący od 100 do 200 rozgniewanych plebejuszy ruszył na wrocławski ratusz. Kronikarze zanotowali, że wśród nich była jedna kobieta.

Topory, tasaki, widły i drągi...

Uzbrojeni byli w narzędzia, którymi pracowali – rzeźnicy w topory i tasaki, pozostali w drągi lub widły. Tłum pod wodzą bednarza Jakuba Kreuzberga wdarł się do ratusza. Przerażeni rajcy zabarykadowali się w sali, w której zazwyczaj odbywały się obrady. Tłuszcza szturmowała drzwi do sali. I tu trzeba zaznaczyć, że rajcy mieli pewną szansę. Otóż dwoje drzwi prowadzących do pomieszczenia było pokrytych solidną blachą. Buntownicy mieli problem z ich sforsowaniem. W serca oblężonych wstąpiła otucha. Okazało się, że wśród szturmujących znalazł się ktoś, kto wiedział o tajnym przejściu z kaplicy ratuszowej, znajdującej się piętro wyżej.

Trzecie drzwi do sali rajców były drewniane. Wśród atakujących byli rzeźnicy z toporami. Wyobraźmy sobie grozę, która ogarnęła patrycjuszy nasłuchujących odgłosów rąbania belek i desek wrót tajnego

przejścia. Do dziś zachowały się dwa elementy oryginalnych drzwi ze śladami toporów. Później zostały one wmontowane w nowe drzwi, po to, aby rajcy pamiętali, czym grozi nadmierne podnoszenie podatków.

Wyrzucali przez okna

Drzwi zostały rozbite, wściekli rzemieślnicy i biedota miejska wtargnęli się do wnętrza. Najmłodszy z rajców Jan Megerlin przedarł się przez tłum. Zdołał dopaść drzwi wieży ratuszowej i popędził na górę. Niestety, szturmujący deptali mu po piętach, a jeden z nich, jak się okazało – jego kuzyn, szewc Georg Rattburg, wypchnął nieboraka przez okno. Wieża nie była tak wysoka, jak dziś i pechowiec może miałby szansę, ale... na dole czekał tłum z pikami uniesionymi w górę... Megerlin zginął na miejscu. Równie dramatyczne sceny rozgrywały się w sali rady. Burmistrza Mikołaja Freyberga i trzech ławników wyrzucono przez okna. Była to pierwsza

w królestwie czeskim defenestracja. Kolejna odbyła się w Pradze rok później. Czechom najwyraźniej spodobало się wyrzucanie dostojników przez okna, bo w ich stolicy odbyły się jeszcze trzy defenestracje.

Egzekucja pod pręgierzem

Żądny zemsty tłum powlókł rajców pod pręgierz, gdzie bez sądu wszystkich czterech ścięto. Uwaga, uwaga – ścięto ich mieczem ceremonialnym, podarowanym miastu przez Karola Luksemburczyka. Miecz taki kładziono na stole sędziowskim podczas procesu jako symbol sprawiedliwości. Użycie go jako miecza katowskiego było straszliwą obrazą.

Część historyków uważa, że ruchy nie były tak spontaniczne, a w ogniu buntu swój półgęsek próbowały upiec patrycjuszowskie rodziny Dompingów i Neiserów. Wskazywałyby na to fakt, że bunt nie rozlał się po całym mieście, nie zaatakowano domów wspomnianych patrycjuszy. Wygląda więc na to, że oba rody kontrolowały sytuację.

Proces buntowników

Władzę po bracie Wacławie przejął Zygmunt Luksemburski. Przybył do Wrocławia w styczniu 1420 roku, przyjął hołd, po czym wyznaczył nową 8-osobową radę miasta. Rychło rozpoczął się proces buntowników. Przywódców zamieszek skazano na śmierć. Egzekucję wykonano na 21 lub 23 z nich (źródła różnie podają te dwie liczby). Ich majątki przejął skarb królewski. Obcięte głowy skazańców ugotowano w smole, a następnie, zatknięte na piki, zostały one umieszczone na miejskich murach. Ciała nieszczęśliwych pochowano pod ścieżką, prowadzącą przez cmentarz przy elżbietańskiej farze.

Gdy dziś zmierzamy w stronę południowego wejścia do kościoła, symbolicznie depczemy po grobach buntowników. Taka była wola króla Zygmunta Luksemburskiego, który w ten sposób dokonał zemsty za sprofanowanie miecza, podarowanego miastu przez jego ojca.

– Przez te okna wyrzucano rajców – pokazuje historyk Juliusz Woźny

➤ Zobacz wideo na WROCŁAW TV

Zbierz tonę makulatury, a uratujesz życie 17 drzew

Ponad 27 tys. ton papieru i makulatury zebrali w ubiegłym roku Ekosystem i jego wykonawcy z gospodarstw domowych we Wrocławiu. Papier to surowiec, który jest najlepiej poddawany recyklingowi w naszym kraju. Co może z niego powstać? I jakiego rodzaju papier może trafić do niebieskiego pojemnika, a jaki nie, bo nie da się go zrecyklingować?

Michał Szałkowski

Segregacja odpadów w naszych codziennych praktykach sprzyja środowisku, w którym żyjemy. W kontekście papieru ma to bardzo obrazowy wymiar. Jedna tona zebranej przez nas makulatury to równowartość lub, jak kto woli, oszczędność 17 drzew.

Wykorzystaj ponownie

Cały proces ponownego wykorzystania papieru wychodzi jednak poza lokalną, polską skalę. Bowiem w samej Europie ponad 90 proc. gazet drukowanych jest właśnie na papierze pochodzącym z recyklingu. Papier można wykorzystać także do tworzenia kloszy, filtrów do kawy czy filtrów samochodowych, wytłoczek do jajek, papieru toaletowego, a nawet banknotów.

Recykling w tym kontekście to również oszczędność energii i wody. Kiedy tonę makulatury wykorzystamy do wyprodukowania papieru z recyklingu, to oszczędzimy miejsce na składowisku, a także niemal 15 tys. litrów ropy i 26 tys. litrów wody. Dla zobrazowania przeciętny człowiek przez kilkanaście lat wypija około 11 tys. litrów wody. A więc segregacja jest warta zachodu. Wie-dział o tym już Chińczyk Cai Lun,

Karton z tektury należy zgnieść i wyrzucić do niebieskiego pojemnika

twórca metody masowego pozyskiwania papieru dla celów piśmienicznych. Pierwsze arkusze – w 105 roku – wyrabiał ze starych sieci rybackich.

Budny papier to zły papier

Recykling makulatury umożliwia odzyskanie surowca jedynie kilku-

krotnie, bo każde ponowne przetworzenie obniża jakość materiału – masy celulozowej. Są jednak surowce, które w recyklingu papieru się nie wpisują. Oto garść przykładów.

■ **Zabrudzone, tłuste papierowe ręczniki lub chusteczki higieniczne.** Nie mogą trafić do niebieskiego pojemnika na papier,

bo mogą zabrudzić całą frakcję. Wyrzucajmy je do pojemnika na odpady zmieszane.

■ **Papierowe kubki.** Nie są biodegradowalne, dlatego że od środka zazwyczaj wyłożone są warstwą folii, która rozkłada się tak długo jak plastik. Są tym samym opakowaniami wielomateriałowymi. Nie wyrzucamy ich więc do niebieskiego pojemnika na papier, a do pojemnika na odpady zmieszane.

■ **Kartony po sokach.** To tak zwane tetrapaki, które trafić powinny do tworzyw sztucznych, czyli żółtego pojemnika. Są to bowiem opakowania wielomateriałowe, zbudowane oprócz papieru (ok. 60 proc. składu), również z aluminium czy powłok ze wspomnianych tworzyw sztucznych.

Przed wyrzuceniem takich odpadów, powinniśmy pamiętać, aby opróżnić je z zawartości. Co więcej, przed wrzuceniem odpadów z papieru i tektury do pojemników, należy usunąć wszelkie elementy z innych tworzyw, np: spinacze biurowe, zszywki, płóciennne okładki czy foliowe okienka z kopert.

Warto również także przed wyrzuceniem kartonowych opakowań je zgnieść, by w pojemniku na odpady

DO NIEBIESKIEGO POJEMNIKA (papier i tektura)

✓ **WYRZUCAJ:** gazety, czasopisma, katalogi, prospekty papier szkolny i biurowy książki w miękkich okładkach lub z usuniętymi twardymi okładkami torebki papierowe papier pakowy pudełka kartonowe i teksturowe tekturę

✗ **NIE WYRZUCAJ:** zabrudzonego i tłustego papieru papieru z folią papieru termicznego i faksowego kartonów po mleku, sokach i innych napojach papieru przebitkowego (paragony, rachunki, faktury) pieluch jednorazowych podpasek i innych artykułów higienicznych worków po cementcie i innych materiałów budowlanych

zajął mniej miejsca i nie lądowały poza kontenerem, bo od tego już krok do stworzenia dzikiego wysypiska. A takiego pod oknem nie chce nikt z nas.

Gdzie wyrzucić zużyte AGD i odpady gabarytowe?

Dr Weronika Urbańska, Wydział Inżynierii Środowiska Politechniki Wr

Czy zużyte AGD, czy odpady gabarytowe można dostarczyć do PSZOK?

Tak, PSZOK, czyli Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych to miejsce, gdzie mieszkańcy mogą bezpłatnie oddawać odpady komunalne podlegające selektywnej zbiórce. Do tej grupy zaliczają się także zużyte sprzęty elektryczne i elektroniczne (tzw. elektroodpady) czy odpady wielkogabarytowe. Do elektroodpadów zaliczamy wiele zużytych urządzeń, które użytkujemy na co dzień – od sprzętów AGD

i RTV, przez laptopy, smartfony po zabawki dziecięce i elektro-narzędzia.

Odpady tego typu stanowią cenne źródło wielu surowców, które z powodzeniem można odzyskiwać – m.in. metali szlachetnych (np. srebro i złoto) oraz metali krytycznych dla utrzymania i tworzenia kluczowych technologii naszego życia codziennego, których zasoby stale się wyczerpują, np. pierwiastków ziem rzadkich oraz litu i kobaltu zawartych w bateriach, które te urządzenia zasilają.

Odpady wielkogabarytowe (o dużych lub nietypowych rozmiarach, które nie mieszczą się do standardowych pojemników) także podlegają selektywnej zbiórce i mogą zostać oddane do

PSZOK. Z takich odpadów również można odzyskiwać surowce wtórne, a także frakcję palną przeznaczoną do odzysku energetycznego.

We Wrocławiu działają dwa PSZOK-i: przy ul. Michalczyka 9 (czynne od pon. do pt. w godz. 8-17, w sb. – w godz. 8-16) i Janowskiej 51 (od pon. do pt. w godz. 7-15, w sb. 5, 12 i 26.08 w godz. 7-15). W ubiegłym roku skorzystało z nich 68 tys. osób.

Masz pytanie do naszego eksperta w sprawie właściwej segregacji śmieci?

Napisz do nas: biuletyn@araw.pl

Jak Rita z Amazonii znalazła dom we Wrocławiu

Poznajcie Ritę, roczną suczkę, która przyszła na świat w środku amazońskiej dżungli, w peruwiańskiej wiosce, z której do najbliższego miasta da się dotrzeć jedynie łodzią. Była bardzo chora. Gdyby nie determinacja Małgorzaty Szablowskiej z Wrocławia, pewnie już dawno umarłaby w męczarniach. A tymczasem rozpoczęła nowe życie w Polsce.

Beata Turska

Żeby dotrzeć do Polski, musiała pokonać 11 tys. km. Najpierw w różowym kontenerku dla kota płynęła łodzią z peruwiańskiej wioski w dżungli do Leticii w Kolumbii. Potem leciała samolotem kolumbijskich linii Latam Colombia do Bogoty, a stamtąd Lufthansą do Frankfurtu. Rita, nieduża czarno-biała suczka, podróżowała w transporterze, w przystosowanym do przewozu zwierząt klimatyzowanym luku bagażowym, a po drodze ze względu na formalności musiała spędzić wiele godzin na kolejnych lotniskach.

– Aż strach liczyć, ile to wszystko trwało, ale w końcu dotarła do Niemiec, gdzie po miesiącach oczekiwania mogłam ją wreszcie znów zobaczyć i wraz z mężem zabrać samochodem do domu. Jak zapamiętałam nasze spotkanie po miesiącach rozłąki? To był cudowny moment, pełen napięcia i emocji. Spełnienie marzenia. Dowód na to, że niemożliwe nie istnieje – opowiada Małgorzata Szablowska, która ściągnęła Ritę z Amazonii do Polski.

Rita została wrocławianką w Dniu Psa, czyli 1 lipca, ale formalności, które pozwoliły pani Małgorzacie sprowadzić ją do

Polski, zajęły aż 8 miesięcy. Ale za-czniejszy od początku...

Rita z Santa Rity

Rita przyszła na świat w Santa Rita w Peru – to właśnie tej wiosce nad brzegiem rzeki Javari zawdzięcza swoje imię. Do najbliższego miasta da się stamtąd dotrzeć tylko w jeden sposób: płynąc 6-7 godzin łodzią. – Co robiłam w środku amazońskiej dżungli? Dotarłam tam z Beatą Pawlikowską i innymi członkami zorganizowanej przez nią wyprawy. To było moje marzenie od zawsze, więc z duszą na ramieniu („Będę najstarsza”, „Nie dam rady”, „Gdzie ty się pchasz, kobieto?”) wsiadłam do samolotu i dzięki temu przeżyłam najpiękniejszą przygodę w życiu. Ta przygoda nie byłaby jednak tak piękna, gdyby nie udało się sprowadzić Rity do Polski

– mówi Małgorzata, która od 11 lat prowadzi na

Wielkiej Wyspie dom tymczasowy dla zwierząt i nie potrafi spokojnie patrzeć na ich krzywdę.

W roju much

– Gdy zobaczyłam Ritę po raz pierwszy, pomyślałam, że jest starym psem. I że właśnie umiera. Wiedziałam, że nie zapomnę tego widoku i że jeśli czegoś nie zrobię, wyprawa zakończy się dla mnie właśnie w tym momencie. Ale co mogłam zrobić tysiące kilometrów od domu? Wraz z resztą uczestników ruszyłam dalej – wspomina Małgorzata.

I pewnie na tym historia by się zakończyła, gdyby nie to, że Małgorzata i szefowa wyprawy miały z powodu konającego zwierzęcia nieprzespaną noc. Nie były w stanie przestać o nim myśleć. Nazajutrz wsiadły do łódki i wróciły do wioski.

Tym razem suczka leżała w innym miejscu, ale nadal była w opłakanym stanie. – Leżała przy drodze w roju much, ze świerzbowymi strupami, napuchniętym brzuchem i żebrami na wierzchu, a każdy milimetr kwadratowy jej ciała był pokryty pasożytami, które po niej chodziły, skakały albo wpijały się w jej skórę. Była bez szans. Zastanawialiśmy się co zrobić („Zawieźć do miasta i wyleczyć? I co potem?”), aż w końcu wypaliłam „To ją ją adoptuję!”. Sama nie wierzyłam w to, co mówię, ale bardzo tego chciałam.

Potem wszystko potoczyło się dość szybko. – Nasi przewodnicy wy-czarowali skądś transporter dla kota i zabrałyśmy półżywą Ritę łodzią do najbliższego miasta, do Letitii. Była tak słaba, że przespała całą drogę, a następnego dnia trafiła do weterynarza – wspomina pani Małgorzata. – Gdy usłyszałam od niego, ile będzie kosztowało

powiedzieć B. To był największy przelew, jaki zrobiłam w życiu! Potem okazało się, że na tym nie koniec: konieczne są dopłaty za większy transporter, co z kolei zwiększyło ceny biletów lotniczych i wysokość opłat celnych. Wtedy pękłam, nie miałam już więcej pieniędzy – mówi. Sprawę udało się doprowadzić do szczęśliwego finału tylko dzięki zbiórce w mediach społecznościowych.

Nowe życie czworonoga

Rita trafiła do domu, w którym mieszkają trzy koty Małgorzaty i jej męża, trzy kolejne koty, które znalazły się pod ich tymczasową opieką, i dwa psy, a właściwie suczki. – Fiki i Miki są już statecznymi starszymi paniami, a tu nagle pojawia się roczna Rita, totalny żywioł. – Pierwsze spotkanie zupełnie nam nie wyszło: były nią przerażone, warczały, odgryzały się. Proces „dopsiania” naszego domu wciąż trwa, ale już jest dobrze. Pomogły wspólne spacerunki i wizyta behawiorysty – opowiada Małgorzata.

Okazało się, że suczka z Amazonii jest niewiarygodnie bystra. – Nigdy w życiu nie widziałam takiego psa. Łapie wszystko w lot. Jeszcze na dobre nie zaczęłam jej uczyć, a ona już wie, co to znaczy „do mnie” i rozumie inne podstawowe komendy. Jest przyjazna, wszystkich kocha: i ludzi, i zwierzęta – mówi Małgorzata. – Patrzę na nią i myślę „To niemożliwe, że to ten sam pies, który konał przy ścieżce”. A jednak to ona.

Małgorzata Szablowska dokładnie opisała całą tę historię. O wszystkim, co się z nią wiązało, przede wszystkim o emocjach i o tym, jak walka o Ritę zmieniła życie jej opiekunki, można przeczytać w przygotowanym przez nią i ilustrowanym mnóstwem zdjęć e-booku pod tytułem „Historia różowego kontenerka”, który można zamówić na stronie zamoimidrzwi.pl.

Wioska nad rzeką Javari w amazońskiej dżungli, gdzie znaleziona została Rita

Małgorzata Szablowska ze sprowadzoną z Amazonii do Polski suczką Ritą

Wrocław seniorów wita, o kapelusz i muszkę pyta

Trwają przygotowania do 14. edycji Dni Seniora Wrocław 2023, która odbędzie się od 8 września do 19 października. Uroczyste otwarcie 8 września na wrocławskim Rynku rozpocznie Marsz Kapeluszy, który co roku przyciąga tysiące seniorów w oryginalnych stylizacjach. Ale już teraz organizatorzy zapraszają do udziału w konkursach.

Paulina Czarnota

Blisko 200 wydarzeń zaplanowano w ramach obchodów senioralnego święta. Będą wśród nich warsztaty, spotkania, rajdy terenowe, festyny, wycieczki, przeglądy twórczości, konkursy oraz bezpłatne konsultacje i badania, które odbędą się w różnych miejscach Wrocławia. Harmonogram będzie dostępny po 18 sierpnia 2023 r. na stronie www.seniorzy.wroclaw.pl. Szczegóły w punkcie informacyjnym WCRS – Wrocławskie Centrum Seniora, pl. Dominikański 6, pok. 15, a także pod nr. tel. 71 344 44 44.

Konkursy czekają

– Zachęcamy do udziału w kilku konkursach: pary z najdłuższym stażem małżeńskim, osoby, które przygotują oryginalne kapelusze i/lub muszki, oraz wszystkich, którzy nie boją się nowoczesnych rozwiązań technologicznych. Poszukujemy Przyjaciół Seniorów, którzy aktywnie działają na rzecz poprawy sytuacji i jakości życia osób starszych, a także przedsiębiorców, którzy doceniają wiedzę i doświadczenie osób w wieku 60+ i seniorów, którzy chcą podzielić się twórczością literacką – wylicza Kamila Polańska, koordynator Dni Seniora.

Wrocławskie Dni Seniora rozpoczną się 8 września. Przez serce miasta przejdzie kolorowy Marsz Kapeluszy

Oto kilka propozycji:

■ **Młodzi duchem, dojrzałym stażem** – ogólnopolski konkurs dla par z najdłuższym stażem małżeńskim. Ma za zadanie podkreślić znaczenie wartości małżeństwa, zachęcić do pielęgnowania uczuć i więzi rodzinnych oraz zwrócić uwagę na ważną rolę seniorów

w rodzinie. Nadsyłanie zgłoszeń i zdjęć do 25.08.2023 r.

■ **Wrocław Seniorów wita, o kapelusz i muszkę pyta** – to konkurs, który jest skierowany do seniorów w wieku 60 lat i więcej. Są dwie kategorie: kapelusze i muszki. Można je wykonać własnoręcznie lub przy wsparciu swoich bliskich

w dowolnej technice i przy użyciu różnych materiałów (np.: siatki, płótna, włóczki, papiery i brystole, materiały ekologiczne itp.). Zgłoszenia wraz ze zdjęciami należy nadsyłać do 25.08.2023 r.

■ **Przyjaciel Seniorów** – program organizowany przez Wrocławskie Centrum Rozwo-

ju Społecznego – WCS. Tytuł i statuetkę „Przyjaciela Seniorów” mogą otrzymać osoby fizyczne/podmioty prawne propagujące w społeczeństwie ideę zmiany postrzegania obrazu osób 60+. Celem jest wyróżnienie 5 osób, które aktywnie działają na rzecz poprawy sytuacji i jakości życia osób starszych zamieszkałych na terenie Gminy Wrocław. Zgłoszenia mogą składać: Uniwersytety Trzeciego Wieku, kluby seniora, rady osiedli, Związki Emerytów i Rencistów, organizacje pozarządowe i inne instytucje społeczne, edukacyjne i kulturalne. Warunkiem przystąpienia do programu i starania się o tytuł „Przyjaciela Seniorów” jest zgłoszenie kandydatury poprzez wypełnienie formularza i złożenie go w siedzibie organizatora (do 8 sierpnia 2023 r.).

■ **Smart Senior** – konkurs, w którym poszukamy odpowiedzi na pytanie – jak płatności bezgotówkowe pomagają w życiu senioralnym? Uczestnik może wybrać tylko jedną formę realizacji: zdjęcie, filmik lub praca pisemna. Prace konkursowe należy nadsyłać do 25 sierpnia 2023 r.

➤ **Szczegóły i więcej konkursów na www.seniorzy.wroclaw.pl**

Nie dadzą się oszukać

Problem oszustw metodą na wnuczka i wyłudzenia pieniędzy od osób starszych wciąż istnieje. Jak zadbać o bezpieczeństwo seniorów? Edukować. 200 osób zostało już przeszkolonych.

Paulina Czarnota

Trzy organizacje: Stowarzyszenie Aglomeracja Wrocławska, Fundacja Przyszłość Pokoleń i Okręgowa Izba Radców Prawnych we Wrocławiu wspólnie zorganizowały cykl spotkań „Bezpieczny Senior”.

Tego lata, w ciągu kilku tygodni, przeprowadzono 10 spotkań dla seniorów z 10 różnych gmin Aglomeracji Wrocławskiej. Tak jak w ubiegłym roku, wydarzenie za każdym razem składało się z dwóch części: szkolenia z zagadnień z prawa spadkowego, prawa konsumenta, oszustw, szeroko pojętych spraw życia co-

dziennego, a także czterogodzinnego dyżuru radcy prawnego (pro bono), w czasie którego seniorzy mogli skonsultować swoje problemy prawne.

W tym roku spotkania odbyły się w: Środzie Śląskiej, Tyńcu Małym, Żmigrodzie, Zawoni, Wiązowie, Ratowicach, Sycowie, Strzelinie, Wiszni Małej i Długoszę. Wzięło w nich udział niemal 200 seniorów. Spotkania były bezpłatne dla uczestników.

Otrzymali też broszury „Poradnik Bezpiecznego Seniora” – kompendium wiedzy dotyczącej bezpieczeństwa prawnego osób starszych.

Bal i koncert – zapisz się teraz

Bal Seniora na Tarczyński Arena i koncert galowy zespołu Skaldowie w Hali Stulecia organizuje w październiku Fundacja PROTOTYP. Zapisy już ruszyły, liczba miejsc jest ograniczona.

Paulina Czarnota

Lepiej nie czekać na ostatni moment, tylko już teraz napisać do organizatora imprez o zarezerwowanie biletu. Pierwsza zabawa – **Bal Seniora** – odbędzie się **17.10** w godz. 16–20 w Centrum Eventowym na Tarczyński Arena we Wrocławiu, al. Śląska 1, wejście W3. Zapisy na darmowy bal Wrocławskich Seniorów z poczęstunkiem prowadzi Zbigniew Czekalski, telefon: 609145720, e-mail: seniorwrocek@wp.pl. Druga impreza – **koncert Skaldów** – zaplanowano na **25.10** w Hali Stulecia, ul. Wystawowa 1. Start o godz. 17. Obie imprezy poprowadzi satyryk Jerzy Skoczylas.

„Wojna światów”, kino letnie i co jeszcze?

Jak co roku, w rocznicę strajku sierpniowego z 1980 roku, który rozpoczął się w zajezdni autobusowej przy ul. Grabiszyńskiej (gdzie teraz znajduje się Centrum Historii Zajezdni), czekają wrocławianie niezapomniane muzyczne emocje. Tym razem organizatorzy zapraszają na prawdziwą muzyczną „Wojnę światów”!

Paulina Czarnota

Druga połowa wakacji w Centrum Historii Zajezdni zapowiada się ciekawie. Koncert „Wojna światów” będzie największym wydarzeniem. 26 sierpnia wystąpią:

- **Józef Skrzek** – wirtuoz i multiinstrumentalista; w sierpniu wraz z Marcinem Pospieszalskim, Pawłem Dobrowolskim, Maciejem Sikałą i Dariuszem Kozakiewiczem zaprezentują współczesną kreację repertuaru znanego z płyty „Wojna światów – następne stulecie”, a więc ścieżki dźwiękowej do futurystycznego filmu Piotra Szulкина o tym samym tytule.
- **Abtradab i przyjaciele** – który nie zna choćby jego kultowego hitu nagranych wspólnie z Gutkiem „Rapowe ziarno” czy występów z zespołem Kaliber 44? Artyści porwą wszystkich w rytm dźwięków rapu i reggae.

Pchli Targ przy Centrum Historii Zajezdni, gdzie znajdziemy ciekawe perełki z drugiej ręki odbędzie się 20.08

- **Marta Zalewska** – to poprockowa wokalistka i laureatka konkursu Czwórki Polskiego Radia „Wydaj płytę z Będzie Głośno”, która zadebiutowała na Festiwalu Polskiej Piosenki w Opolu. Jej najnowszy projekt to „Mickiewicz/Zalewska”, w ramach którego artystka skomponowała muzykę do tekstów Adama Mickiewicza.

Bilety w cenie 40 zł są dostępne na eventim.pl i w Centrum Historii Zajezdni. Dla członków NSZZ „Solidarność” są w cenie 20 zł.

Dzień wcześniej, 25 sierpnia, zaplanowano koncert „Jak piękne są wspomnienia”. Organizatorem koncertu jest Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego – Przerzestrzeń Trzeciego Wieku. Poprowadzą go Jerzy Skoczylas i Jarosław Krauze. Wstęp jest bezpłatny, ale obowiązują wejściówki – do pobrania w PTW, pl. Solidarności 1/3/5, pok. 318, w godz. 9–15.

Zarówno plac, jak i parking przy Centrum Historii Zajezdni w piątkowe wieczory mocno się wypełnia.

Można oglądać film siedząc w samochodzie, a w swoim radiu usłyszeć jego ścieżkę dźwiękową. W sierpniu czekają na was: 4.08 – „Sztuczki”, reż. Andrzej Jakimowski, 2007 rok, 11.08 – „IO”, reż. Jerzy Skolimowski, 2022 rok, 18.08 – film wybrany w głosowaniu przez widzów. Na wszystkie seanse wstęp jest bezpłatny.

Zaś dla najmłodszych przygotowano 13 sierpnia (godz. 10.30) Bajkowy Poranek i warsztaty artystyczne. Zapisy: bajkoweporanki.pl.

Pocztą Stryjeńskiej. Sztuką połączeni

Obrazy, a także kartki i znaczki pocztowe, które powstały na podstawie projektów malarki Zofii Stryjeńskiej, będzie można zobaczyć podczas wystawy do 24.09 w Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu. Bezpłatny wernisaż w środę 2.08 o godz. 12.

Jeden z obrazów Zofii Stryjeńskiej, który zobaczymy na wystawie

Paulina Czarnota

Na wystawie „Pocztą Zofii Stryjeńskiej. Sztuką połączeni” organizowanej przez Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu zwiedzający będą mogli odkryć losy kolekcji obrazów autorstwa malarki, wykonanych przed 1932 rokiem na zlecenie Ministerstwa Poczty i Telegrafów, a następnie przekazanych do Muzeum Poczty i Telekomunikacji.

Przedstawione zostaną zarówno prace pochodzące z zasobu MPiT, jak i te stanowiące depozyt Muzeum Książąt Lubomirskich – Oddziału Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Na wystawie znajdują

się również kartki pocztowe powstałe na podstawie projektów malarki. Na ekspozycji nie zabraknie znaczków pocztowych. Zaprezentowane zostaną walory filatelistyczne, które Poczta Polska wprowadziła do obiegu w 1994 r., tytułując emisję „Tańce polskie wg Zofii Stryjeńskiej”.

Oprócz tego zwiedzającym zostanie przybliżona postać artystki w kontekście jej współpracy z Ministerstwem Poczty i Telegrafów w okresie dwudziestolecia międzywojennego, a także jako jednej z najwybitniejszych artystek pierwszej połowy XX wieku w naszym kraju. Cena za bilet normalny – 18 zł, a za ulgowy 13 zł.

„Wrocław 1948. Stolica Polski”

Wystawa „Wrocław 1948. Stolica Polski” będzie ukazywać miasto takim, jakim było 75 lat temu: z jednej strony wielkie imprezy propagandowe, takie jak Wystawa Ziem Odzyskanych i Światowy Kongres Intelktualistów w Obronie Pokoju, z drugiej strony brutalna walka z podziemiem niepodległościowym i instalacja systemu komunistycznego. W tle miasto podnoszące się z ruin. Elementem wiodącym są fotografie i relacje prasowe komentujące dane wydarzenia, a także fragmenty przemówień, oficjalne stanowiska władz, dokumenty wytworzone przez aparat bezpieczeństwa oraz cytaty z literatury wspomnieniowej i wiersze.

Wernisaż wystawy odbędzie się 4.08 o godz. 12 przy ul. Wystawowej 1 (w pobliżu iglicy przed Halą Stulecia) we Wrocławiu. Ekspozycję będzie można oglądać do 30.08 br. Organizatorem jest oddział IPN we Wrocławiu.

Oto zwycięzca Nowych Horyzontów

„Delikwenci” w reżyserii Rodriga Moreno to zdobywca Grand Prix tegorocznego Międzynarodowego Festiwalu Filmowego mBank Nowe Horyzonty we Wrocławiu oraz nagrody pieniężnej w wysokości 10 tys. euro. Natomiast Nagroda Publiczności trafiła w ręce Elene Naveriani, autorki filmu „Czarny kos, czarna jeźdźca”.

Sylwester w środku lata na Nocnym Targu

Na Nocnym Targu Tęczowa wszystko jest możliwe! Już w najbliższą sobotę, 5 sierpnia, rozpocznie się o godz. 22... sylwester. Nie zabraknie racy świetlnych, złotej kuli disco, muzycznych hitów z lat 2000–15 i zimnych ognió. Organizatorzy zapowiadają też, że wyczarują tego wieczoru nawet śnieg! Wejściówki na sylwestrowe szaleństwo przy ul. Tęczowej 65 będzie można kupić za 20 zł.

Як отримати 300 злотих на збори до школи?

Від 1 липня в Польщі розпочався набір заявок на разову соціальну допомогу 300+ в рамках проєкту «Добрий старт». Свої електронні заявки можуть подавати також іноземці.

Світлана Кучеренко

Ви можете отримати 300 злотих на шкільний стартовий набір один раз на рік, незалежно від доходу сім'ї, якщо ви є батьком/матір'ю або опікуном учня:

- у віці до 20 років;
- у віці до 24 років (у разі дитини-інваліда).

Гроші ви отримаєте на банківський рахунок, вказаний у заяві. Виплата за програмою «Добрий старт» не обкладається оподаткуванням.

Допомога «Добрий старт» не поширюється на дітей, які відвідують дитячий садок, а також на дітей, які проходять річну підготовку до дитячого садка в так званій підготовчій групі в дитячому садку чи школі. Урядова програма «Добрий старт» також не поширюється на студентів.

Хто може подавати заявку на отримання 300+:

- батько дитини;
- матір дитини;

- законний опікун дитини;
- фактичний опікун дитини (має дозвіл від польського суду);
- повнолітня дитина, яка вчиться і є на утриманні батьків.

Витратити гроші можна буде на:

- шкільну форму;
- канцтовари;
- шкільне приладдя, а саме підручники, зошити, пенали, кольорові олівці, посібники;

Заяви на отримання допомоги на добрий старт можна подавати до ZUS лише в електронному вигляді, а виплата призначеної допомоги відбувається виключно в безготівковій формі, на визначений банківський рахунок.

Онлайн-заяву можна подати, як і в попередні роки, з 1 липня до 30 листопада через інформаційно-сервісний портал emp@tia за адресою empatia.mpips.gov.pl, через електронний банкінг або портал PUE ZUS.

Щоб подати заявку через PUE ZUS необхідно:

- мати номер PESEL;
- зареєструватися на Платформі PUE;
- увійти в приватний кабінет PUE ZUS;
- в закладці «Загальні» обрати програму «Добрий старт»;
- натиснути «Створити нову програму» та додати інформацію про себе й дитину;
- в переліку вибрати навчальний рік 2023–2024;
- ввести номер банківського рахунку;
- додати дані про дитину чи дітей, а також інформацію про навчальний заклад: назва закладу, адреса, населений пункт;
- підписати заяву за допомогою довіреного профілю.

Скористатися програмою «Добрий старт» можуть також іноземці: громадяни країн ЄС; громадяни інших держав, які легально проживають в РП з гуманітарних обставин; громадяни третіх країн, що мають карту перебування з доступом до ринку

Заявку на отримання 300+ в рамках проєкту «Добрий старт» можна подати на кожну дитину, яка починає новий навчальний рік

ку праці. Це означає, що подати заявки на отримання допомоги 300+ можуть біженці з України, які мають номер PESEL та дітей

шкільного віку, що проживають у Польщі. Заявки можна подавати до 30 листопада цього року.

Гурт Бумбокс завітає з концертом до Вроцлава

Концерт гурту Бумбокс пройде 7 листопада в концертному центрі A2

В перерві між службою, волонтерством та роботою в фонді, гурт Бумбокс їде у свій тур Польщею. Вроцлавський концерт відбудеться 7 листопада 2023 року в концертному центрі A2 о 20:00. Гурт збиратиме кошти для ефективної протидії окупантам!

Світлана Кучеренко

Славнозвісна пісня «Ой у лузі червона калина» у виконанні Андрія Хливнюка стала справжнім символом боротьби та незламності українського народу, її почали переспівувати дорослі та малі у всіх куточках світу. Не тільки піснею учасники гурту борються за свободу України. Як зізнаються артисти, за останній рік їм вдалося придумати формулу

життєдіяльності групи. Формула життя Бумбокса така: 2–3–4 тижні поспіль команда проводить на гастролях за кордоном, повернувшись до України частина групи їде до своїх підрозділів на фронті, частина займається справами фонду Андрія Хливнюка, частина волонтерить. Проходить два-три місяці та гурт знову виїжджає на концерти. Завдяки донатам і грошам вирученим з продажу квитків та мерчандайзингу

Бумбокс купив багато необхідних для ЗСУ речей, від пікапів та БПЛА до засобів зв'язку і амуніції.

Осінній тур гурт почне від Вроцлава, також відвідає Варшаву, Краків, Гданськ, Познань. Тоді фани зможуть переспівати улюблені пісні: «Наодинці», «Квіти в волоссі» та «Люди».

Купити квитки можна на: wroc.city/kwitki-bumboks

WROMIGRANT
пункт інформації для мігрантів та біженців у Вроцлаві

Безкоштовні консультації,
тренінги та інформаційні зустрічі

Прийди!

Перехід Діалогу,
вул. Świdnicka 19,
Вроцлав

Зателефонуй!

+ 48 735 969 992
+ 48 538 579 555
+ 48 71 772 49 50

Напиши!

wromigrant@wcrs.pl

Вподобай!

[@wromigrant](https://www.facebook.com/wromigrant)

PL / UA / EN / BY / RU

Magia Janowskiego dała złoty medal!

Biało-czerwoni wygrali żużlowy mundial. W zawodach Drużynowego Pucharu Świata zawodnicy trenera Rafała Dobruckiego pokonali Brytyjczyków, Duńczyków i Australijczyków. Losy turnieju rozstrzygnął pasjonujący ostatni wyścig, w którym Maciej Janowski przywiózł za plecami Brytyjczyka Roberta Lamberta.

Michał Sałkowski

Polska 33 punkty, Wielka Brytania 31, Dania 29, Australia 27. Tak prezentują się wyniki najbardziej zaciętego w historii Drużynowego Pucharu Świata.

W ostatnią sobotę lipca 2023 r. puchar wrócił do, co tu kryć, najbardziej pasjonującej formuły mistrzostw. Dowód mieliśmy na owalu. W tych zawodach każdy miał swoje problemy. Tai Wofinden, na co dzień reprezentujący Betard Spartę Wrocław, początek miał piorunujący, z dwiema trójkami. Potem spuścił z tonu. Prym wiódł równy Robert Lambert. Z kolei wśród Duńczyków – zaskakująco liderował Rasmus Jensen. Natomiast Polacy, dopiero w piątym biegu za sprawą Patryka Dudka sięgnęli po pierwsze zwycięstwo. Z czasem, na szczęście, na dominujące tory wszedł trzykrotny mistrz świata – Bartosz Zmarzlik.

O medalowym rozdaniu rozstrzygnął jednak ostatni bieg. Polska przystępowała do niego z oczkiem przewagi nad Brytyjczykami i dwoma nad Danią. Maciej Janowski, legenda Sparty Wrocław, zawody miał przeciętne. W decydującym biegu był na drugim okrążeniu ostatni, o zwycięstwo walczyli Max Fricke i wspomniany Lambert. Trzecie okrążenie wyrzuciło kolejność. Magic po brawurowym ataku minął dwóch rywali, wysunął się przed Lamberta i na metę wjechał drugi. Polacy zdobyli tym samym dziewiąty tytuł mistrzowski w swojej historii. Polska kadra obroniła złoto i zachowała legendarny Puchar Ove Fundina, który zdobyła w ostatnim typowym finale DPS, rozegranym przed sześcioma laty w Lesznie. – Mężczyzny podobno nie poznaje się po tym, jak zaczyna, ale jak kończy. Mam nadzieję, że zdaliśmy ten test – mówił po zakończeniu zawodów Maciej Janowski,

który w domu, na Stadionie Olimpijskim, dzwignął w najważniejszej chwili ciężar oczekiwań polskich kibiców.

Test z dramaturgii i sportowej rywalizacji został zdany na wielką szóstkę.

Polska reprezentacja zdobyła już dziewiąty złoty medal Drużynowego Pucharu Świata na żużlu. Na zdjęciu triumfujący Maciej Janowski

TOMASZ HOŁOD

Tydzień w skrócie

24-letnia skrzydłowa **Aleksandra Mońko** została ostatnią zawodniczką koszykarskiej Ślązy Wrocław na nadchodzący sezon Orlen Basket Ligi Kobiet. Nowa koszykarka stanie tym samym przed możliwością debiutu na najwyższym poziomie rozgrywkowym. W przeszłości grała w niższych klasach rozgrywkowych. Przede wszystkim w I lidze w Mon-Pol Płock oraz KKS-ie Agapit Olsztyn.

Szóste zwycięstwo odnieśli futboliści **Panthers** w rozgrywkach European League of Football. Wrocławianie rozgromili w wyjazdowym starciu ekipę Prague Lions aż 73:13!

Piłkarski **Śląsk Wrocław** robi porządkę w drużynie. Umowy za porozumieniem stron rozwiązało trzech graczy z Półwyspu Iberyjskiego przesuniętych ostatnio do zespołu rezerw. To portugalski obrońca Diogo Verdasca, hiszpański lewy obrońca Victor Garcia i hiszpański napastnik Caye Quintana. Wszyscy dołączyli do klubu latem 2021 roku.

Borys: Na zagranicę jeszcze mam czas

Ma dopiero 16 lat na karku. Jest jednym z najzdolniejszych wychowanków akademii Śląska. Już wzięty go na celownik Manchester United czy PSV, on jednak mimo kuszenia przedłużył umowę ze Śląskiem do końca czerwca 2026 r. Co przeważało? Jak radzi sobie z presją oczekiwań? Czego oczekuje po jesiennych mistrzostwach świata U-17? Karol Borys opowiada o tym Michałowi Sałkowskiemu

Przedłużyłeś umowę ze Śląskiem do końca czerwca 2026 r., co lub kto zaważył na Twojej decyzji?

Przekonała mnie postawa klubu wobec mnie i sam trener Jacek Magiera. Uznałem, że nie jest to jeszcze moment na zmianę. Na wyjazd do zagranicznego klubu jeszcze mam czas. Muszę zbudować się grą w Śląsku. Tu też nie dostanę niczego za darmo. Chcę walczyć o minuty w Ekstraklasie.

Karol Borys, to zdaniem dyrektora sportowego Śląska, special diamond. Karolem Borysem interesują się PSV i Manchester Utd... Jak nie dać się zwariować przy takiej lawinie komplementów oraz informacji?

Zgadzam się, że chłodna głowa – na boisku i poza nim – jest tu bardzo ważna. Byłem na testach w Manchesterze, widziałem z bliska naprawdę wielkie kluby, ale

wiem, że teraz muszę skupić się na stałej pracy nad sobą, nad umiejętnościami, nad tym, by pomóc mojemu Śląskowi. A mi osobiście pomagają rodzice, bliscy, dużo rozmawiamy. Psychika to naprawdę istotny element w przygotowaniu do meczów.

Z polską reprezentacją U-17 zdobyliście brązowe medale na mistrzostwach Europy, w listopadzie jedziecie do Indonezji na mistrzostwa świata. Czego oczekujesz od Was jako drużyny? I czego spodziewasz się po samej eskapadzie do tak egzotycznego kraju?

Trudno ocenić potencjał danych ekip, jak jeszcze nie znamy składów, ale jedno

Karol Borys w wieku 16 lat gra w pierwszej drużynie Śląska Wrocław

wiem – mocne będą ekipy z Europy, trudne także te z Ameryki Południowej. To oczywiste. Nasze cele wyznaczymy, jak będzie bliżej tej imprezy. A sama podróż i pobyt w Indonezji, rzeczywiście mnie ciekawi. Nie będzie mnie z tego powodu przez kilka tygodni w klubie, ale pobyt na imprezie piłkarskiej takiego rozmiaru pozwoli mi się rozwinąć piłkarsko i jako człowiekowi pewnie też.

■ 6 sierpnia bieżącego roku zaplanowano mecz 3. kolejki PKO BP Ekstraklasy Śląsk vs. Pogoń Szczecin. Spotkanie najpewniej zostanie przełożone na inny dzień ze względu na Portowców w eliminacjach Ligi Konferencji Europy.

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

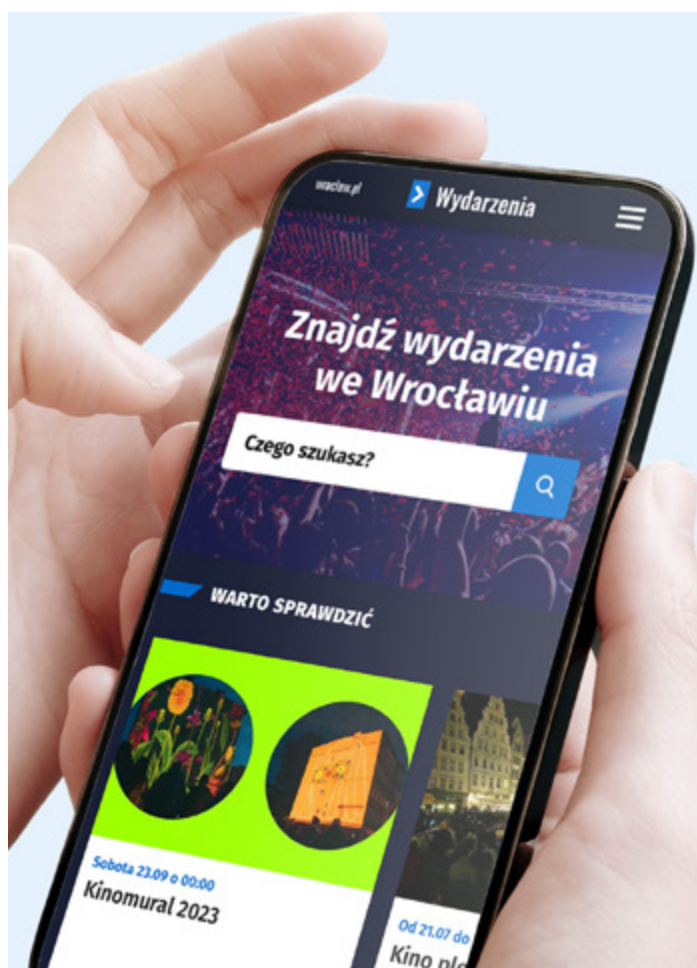
PKO Ekstraklasa
6.08, godz. 15
Tarczyński Arena
Śląsk Wrocław – Pogoń Szczecin
(Canal+ Sport3)

żużel

PGE Ekstraliga
6.08, godz. 19.15
Stadion Olimpijski
Betard Sparta Wrocław – Platinum Motor Lublin
(Canal+ Sport5)

futbol amerykański

European League of Football, 13.08, godz. 13
Stadion Olimpijski
Panthers Wrocław – Vienna Vikings
(Polsat Sport News)

> Wydarzenia

Zaplanuj sierpień w mieście.

www.wroclaw.pl/wydarzenia

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**

Pogotowie Ratunkowe: **999**

Policja: **997**

Straż Pożarna: **998**

Straż Miejska: **986**

Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**

Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)

Pogotowie energetyczne: **991**

Pogotowie gazowe: **992**

Pogotowie ciepłownicze: **993**

Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Infolinie

Centrum Informacji Turystycznej: **71 344 31 11** (pn.-pt. 9.00-19.00)

Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71 772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)

Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77** (pn.-pt. 8.00-18.00)

Ważne telefony – inne

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)

Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)

Zgłoś niebezpiecznego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt. 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)

Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)
Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)

Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 321 72 70/71** (pn.-pt. 7.00-21.00)

Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionej: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)

Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)

Taxi Senior: **794 123 124**

Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

> Napisz do nas!

REDAKCJA

pl. Solny 14, 50-062 Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
Anna Aleksandrowicz

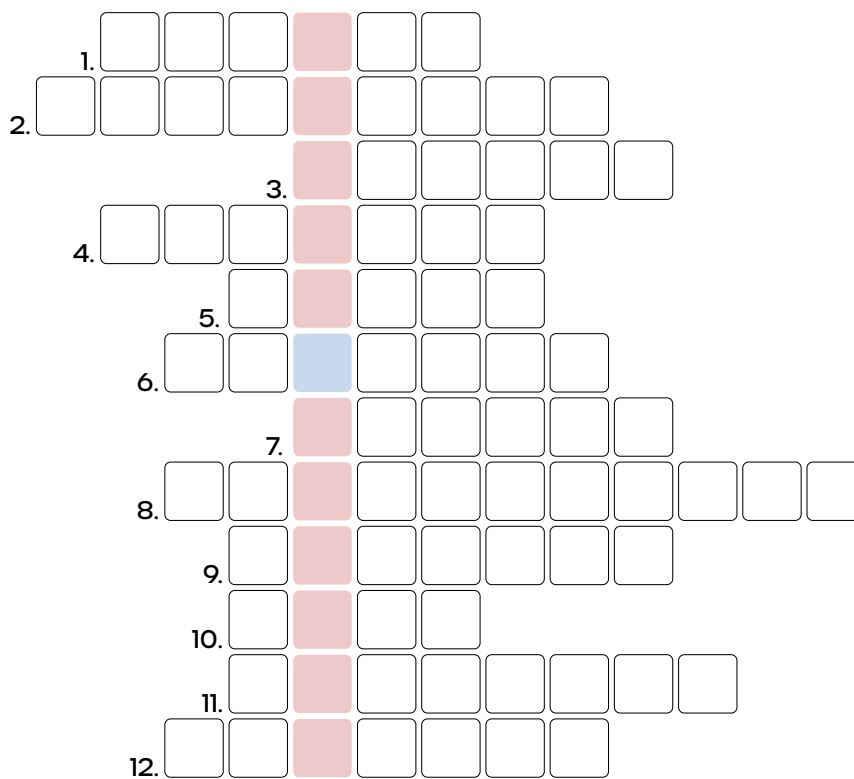
DRUK

AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław

KRZYŻÓWKA NUMERU 142

- Spacerowy nad Odrą.
- Miejsce wyścigów konnych we Wrocławiu.
- Najpopularniejszy polski owoc.
- Wyspa we Wrocławiu kojarzona z relaksem i studentami.
- Urządzenie podnoszące, np. dreptakowy w Ossolineum.
- Świdnicka na Rynku.
- Najczęściej malarski w otoczeniu natury lub architektury
- Dyskoteka ze słuchawkami.
- Jazzowy klub we Wrocławiu.
- Solenizantka z 26 lipca.
- Wakacyjne, plażowe miejsce wypoczynku i konsumpcji nad Odrą.
- Betonowa konstrukcja otaczająca fontannę multimedialną.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod nr **664 072 606** – koszt 1 SMS-a wg taryfy operatora. W treści należy wpisać nr biuletynu i po kropce prawidłową od-

powieź. W tym numerze będzie to **142.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedziczkamy do **9.08** do **godz. 20.** Trzech zwy-

cięzców wyłonimy spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **16.08**. Skontaktujemy się z nimi z nr 71 776 71 00. **UWAGA!** Wg regulaminu nagrody można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do zdobycia są publikacje wydane przy współudziale Urzędu Miejskiego Wrocławia: album na 40-lecie art cafe Kalambur, zestaw

książek Macieja Łagiewskiego i Wrocław – książka do pisania. Zwycięzcy z nr. 140 (Mikrowakacje) to: p. Maciej (bluza z herbem), p. Dariusz (workoplecak z herbem) i p. Marzena (torba z bidonem).

> **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs